

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

35

**CU DUNĂREA
ÎN LARGUL MĂRII**

*NOTE DE CĂLĂTORIE
DIN R. D. VIETNAM*

SCHIȚĂ DE A. J. CRONIN

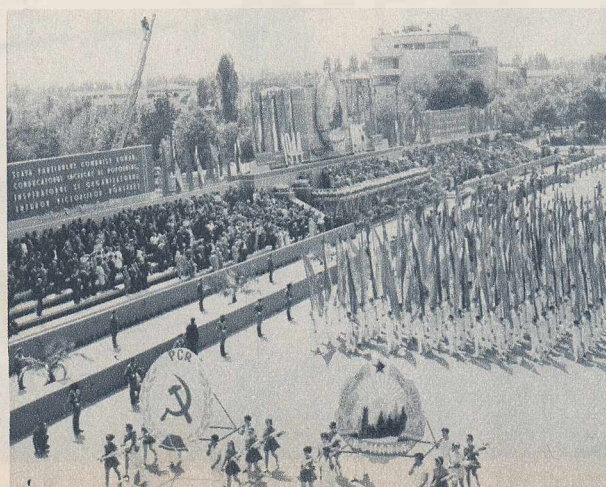
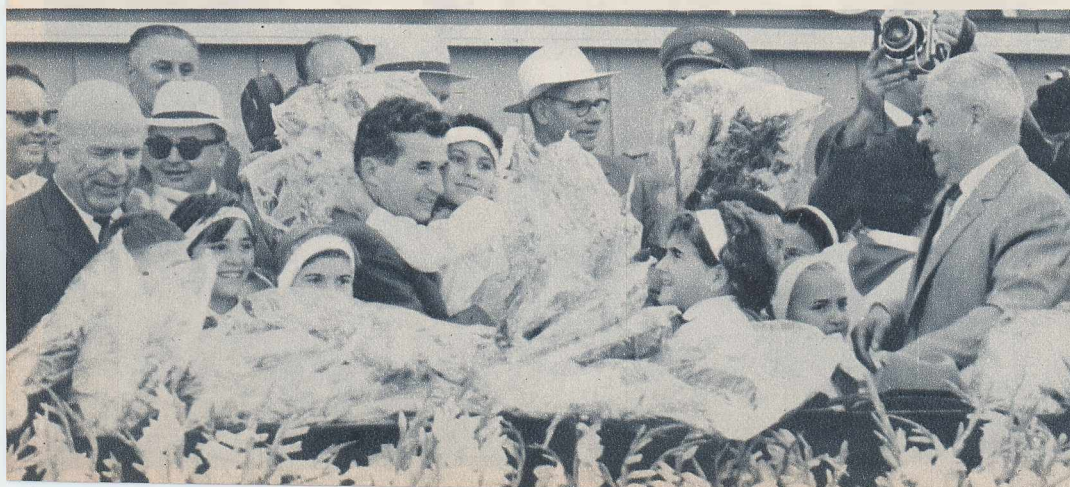
Anul XIV nr. 35 (535) — 28 august 1965

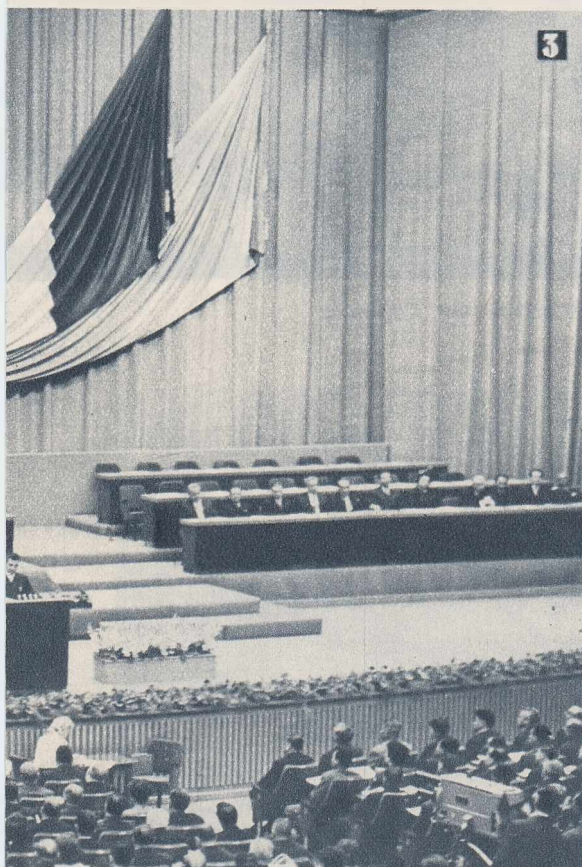


TRĂIASCĂ REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA



23 AUGUST 1966





3

- 1 21 august 1965. Deputații Marii Adunări Naționale care au votat Constituția Republicii Socialiste România.
- 2 20 august 1965. Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, președintele Comisiei pentru elaborarea proiectului noii Constituții, prezintă Marii Adunări Naționale Raportul cu privire la proiectul de Constituție a Republicii Socialiste România.
- 3 Sala Palatului în timpul lucrărilor sesiunii Marii Adunări Naționale.
- 4 După încheierea lucrărilor sesiunii Marii Adunări Naționale din 20-21 august 1965, conducătorii partidului și statului, ieșind din sala Palatului, sînt întâmpinați cu dragoste și bucurie de către populația Bucureștiului.



4

Aspecte de la parada militară și demonstrația oamenilor muncii din Capitală



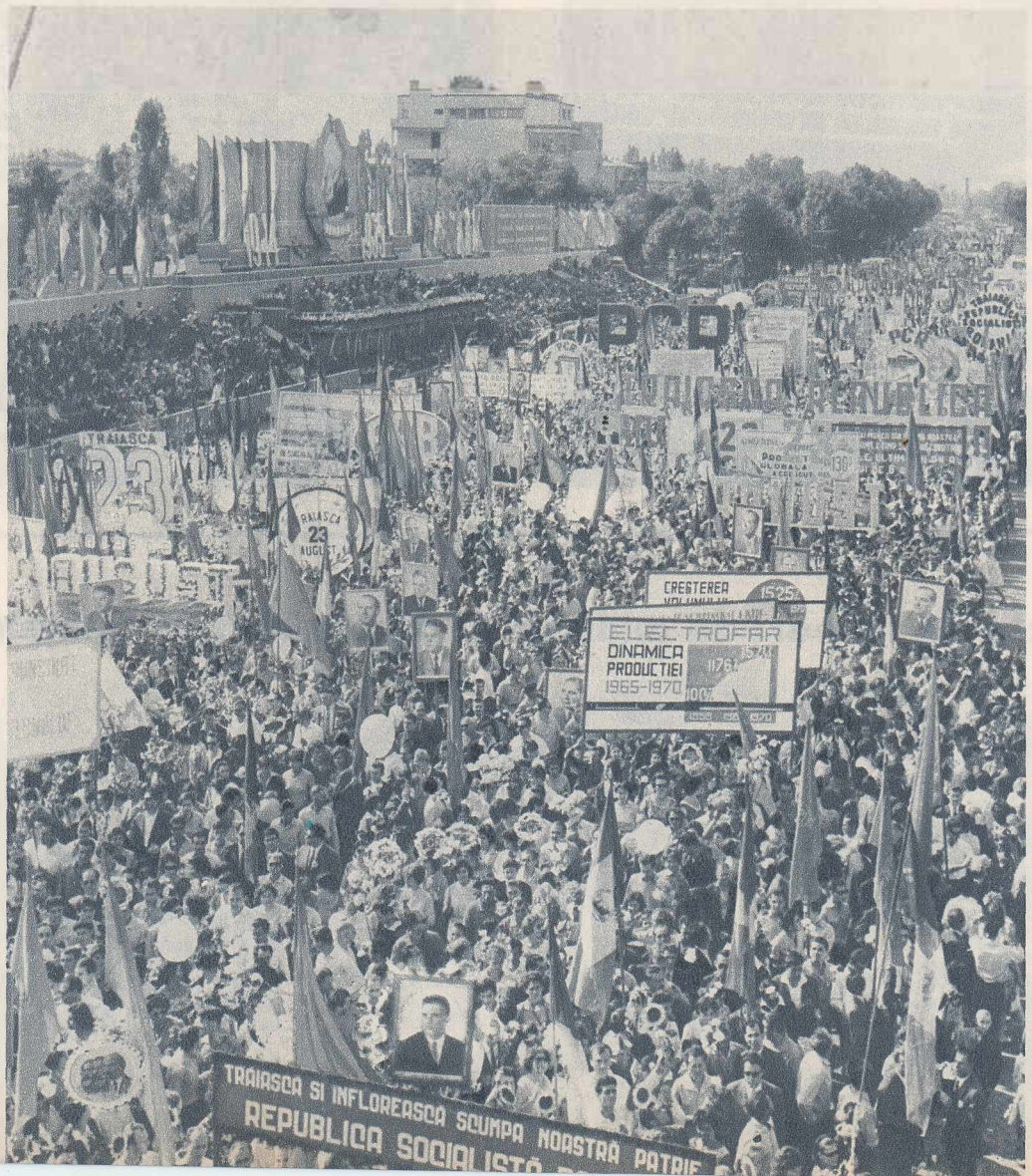
23 AUGUST 1965



TRAIASCA 23 AUGUST, ZIUA ELIBERARII PATRIEI NOASTRE DE SUB JUGUL FASCISTI



Tribuna centrală în timpul paradei militare și demonstrației oamenilor muncii din Capitală.



Oamenii muncii au demonstrat cu portrete ale dascălilor clasei muncitoare, cu portrete ale conducătorilor partidului și statului nostru, cu pancarte și panouri conținând lozinci de luptă pentru pace și socialism sau prezentând cifre ale realizărilor obținute pe linia îndeplinirii istoricelor hotărâri ale celui de-al IX-lea Congres al Partidului Comunist Român.

DEPOZITE SOLARE ÎN VALEA MOTRULUI

Reportaj de Lucian ZATTI



Orașul Motru a început să-și impună geometria și estetica modernă în peisajul acestor meleaguri...



In miezul dealurilor printre care se strecoară Motrul, avem o rezervă de milioane tone de lignit.

Marele reviriment a început pe aceste meleaguri ca o replică directă și violentă dată inerției. Motrul reprezintă la această oră demonstrarea materializată a ritmului pe care am reușit să-l impunem industrializării și ascensiunii în toate compartimentele de care depind prezentul și perspectiva.

Cercetările geologice de pînă acum au stabilit că în miezul dealurilor printre care se strecoară Motrul avem o rezervă de milioane tone de lignit. Primele trei mine de la Horăști, Leurda și Ploștina s-au deschis în anul 1960. Și geologii și continuă încă cercetările.

Pentru cercetări și punerea în valoare a zăcămintelor statul investește numai pînă la sfîrșitul acestui an cîteva sute de milioane de lei, iar eforturile în această direcție continuă.

Apreciind evenimentele ce anunțau o nouă etapă în viața Gorjului, acolo lîngă gura minelor, în galerii, oamenii înțelegeau ce sonoritate vor avea și ce vor comunica în viitor cele cîteva nume de mici așezări trecute cu vederea de cînd au început să se rostească pentru prima dată: Horăști, Leurda, Ploștina.

Numărați localnici, care și-au pus pe cap, pentru întîia oară în viața lor, casca de miner au pătruns în galerii să trezească din încremenire codrii carbonizați în succedarea erelor geologice.

La ieșirile din galerii s-au construit incinte care cuprind triajele de cale ferată normală, stațiile de sortare și depozite de cărbuni care să asigure un transport continuu al cărbunelui spre termocentrala Craiova. Acest transport se efectuează cu vagoane autodescărtoare de 50 de tone.

Alte locomotive — liliputane față de primele — pătrund cu vagonetele metalice în galerii să scoată cărbunele tăiat de modernele combine din fronturile abatajelor. În sens invers, de la termocentrale, coboară pe cabluri de înaltă tensiune forța kilowaților de care au nevoie bazinul carbonifer și orașul Motru.

În efervescența faptelor, pionierii acestei noi zone miniere stabilesc relațiile unei familii numeroase, maturizate de efortul colectiv și de comunitatea de aspirații.

Minerii din neamul lui Toader Pop au venit în Gorj de prin alte colțuri de țară, cu mentalitățile și obiceiurile lor. Ion Nasta a venit și el din alt bazin carbonifer, aducînd cu experiență și darul de a-i entuziasma pe cei din jur. Constructorii orașului Motru au venit de la Galați sau Craiova cu hărnicia și tabieturile lor. I-au găsit aci pe localnici cu buna-cuviință și obiceiurile lor. I-au simțit umăr lîngă umăr în îndeplinirea unei sarcini puse în fața noastră de partid. Partidul îi ajută să-și înobileze profilurile și să se simtă în cel mai tînăr oraș minier al țării ca la ei acasă. Dintre mineri, electricieni, constructori sau dulgheri se detașează figuri înaintate, oameni îndrăgiți, stîmați, admirabili. Minerul Ion Nasta îi reprezintă în Marea Adunare Națională. Cei din brigada lui Vasile Tudose de la Horăști stabilesc performanțe la înaintările în abataje. Mihai Pistol, fost păstor de capre prin cine știe ce uitate colclauri, a devenit miner și acum urmărește competent călătoria lignitului pe transportor.

Martori zilnici și participanți activi la revoluționarea geografiei Gorjului, trăind momentele în care planurile cele mai îndrăznețe s-au materializat, noii locatari ai Motrului văd în Directivele celui de-al IX-lea Congres al P.C.R. cristalizarea unui îndrăzneț și grandios program de înflorire a țării. În fața acestor documente ce reprezintă un capitol fără precedent în istoria României socialiste, ei devin optimiști și îndrăgostiți de viață. În fapturile de pînă astăzi sînt o garanție a ascensiunii preconizate în cincinal.

Orașul Motru a început să-și impună geometria și estetica modernă în peisajul acestor meleaguri. În dreapta și în stînga șoselelor, asfaltate sau betonate, ce leagă Motru

de Broșteni, Horăști sau Leurda, dincolo de baracamentele pentru birourile exploatărilor, cantine sau magazii, se înalță blocuri elegante cu cîte patru caturi pentru familiile minerilor. Alte blocuri, alte etaje se înalță o dată cu schelele și cu rotirea brațelor de macarale. În orașul acesta, ce și-a scris actul de naștere în șesenal, primii constructori au venit în 1963. La sfîrșitul acestui an ei vor dărui tinerei localități sute de apartamente. Cincinalul va aduce Motrului club, cinematograf, dispensar, școli, grupuri de autoservire. Toader Pop II își va zîmbi în barbă amintindu-și că numai cu cîteva ani în urmă, înainte de a se duce la o ședință, s-a așezat pe o piatră de la gura minei pentru a fi bărbierit de către un lăutar venit la Horăști să se facă el însuși miner.

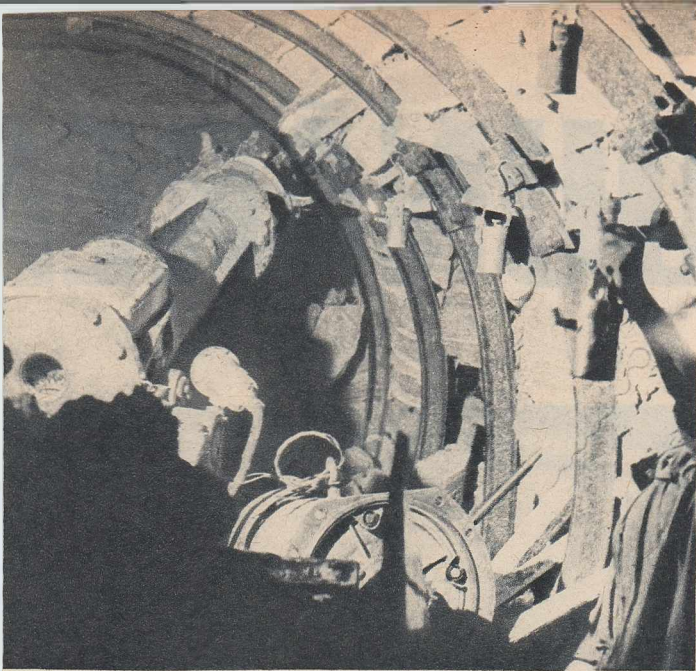
Autocamioanele aleargă încărcate cu cherestea sau ciment pe magistralele deasupra cărora își întind brațele lămpi fluorescente. În urma locomotivelor diesel electrice aleargă vagoanele cu lignit spre flăcările termocentralelor de la Ișalnița. În sens invers, spre Motru, țîșnesc kilowații prin cablurile aeriene. Pe clinurile dealurilor se rumenesc strugurii.

În fața acestui vast și viu tablou nu pot să nu mă gîndesc la Gorjul de odinioară, nu pot să nu-i văd femeile răsucind pe fus cînepe și povestind întotdeauna aceeași poveste: „A fost odată ca niciodată un castel de marmură lîngă o pădure de aramă...” — și așa mai departe.

Fiindcă numai așa pot înțelege fixîndu-se în timp data cînd a început marele reviriment pe aceste meleaguri, ca o replică directă și violentă dată inerției. Fiindcă numai așa îmi pot da mai bine seama de ritmul în care se construiește cel mai tînăr oraș minier al țării.

La Motru, „a fost odată ca niciodată” iese din legendă și se fixează în timp.

Fotografiile de S. STEINER

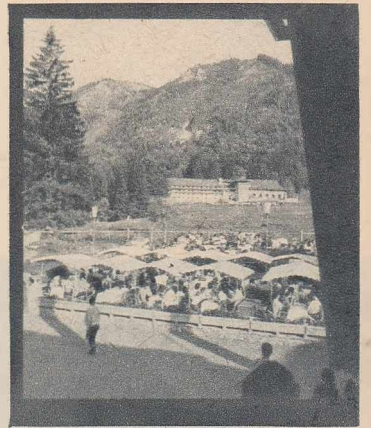


Galeria 412. Aici au loc ample lucrări de deschidere.



Brigadierul Constantin Parpală.

COPERTA NOASTRĂ



O imagine din Polana Brașovului, al cărei pitoresc s-a impus definitiv atenției turiștilor din țară și de peste hotare.

Fotografle de A. MIHAILOPOL



Clipe de răgaz la echipa lui Ion Stăniloiu.

CU DUNĂREA

REPORTAJ PE UN ȘANTIER DIN LARGUL
MĂRII— ACOLO UNDE OAMENII LUPTĂ
CU NATURA PENTRU MENȚINEREA
ADÎNCIMII NECESARE NAVIGAȚIEI



N ARGUL MĂRII

Escală la Sulina. Pitoresc și fermecător, portul își întâmpină oaspeții cu o haină nouă: un chei modern, cu diguri și estacade pentru acostarea și descărcarea navelor mari, lung de aproape trei mile. Dincolo de chei, două faruri clipesc romantic (după apusul soarelui) marinărilor din larg: unul are ochiul roșu, celălalt — alb. La picioarele acestor faruri e cota zero! Aici — geografic vorbind — se termină aventura Dunării prin Europa (prin 8 țări și 50 de orașe) și începe marea. Numai teoretic, fiindcă fluviul continuă să țîșnească impetuos și dincolo de cota zero, înaintînd într-o albă artificială spre inima mării. Malurile înverzite rămîn în urmă o dată cu Delta, o dată cu pădurea de stuf, o dată cu cele două faruri. Bătrînul Danubiu continuă încă o vreme să-și plimbe apele prin mijlocul mării, această ultimă albă a sa arătînd ca o panglică uriașă, cafenie, mărginită în dreapta și-n stînga de valurile străvechiului Pont Euxin. De aceste valuri nu-l despart decît două linii drepte, perfect paralele: sînt două diguri de piatră, ușor ridicate deasupra apei. Între ele, aproape două sute de metri de fluviu. Și abia mai departe, în larg, acolo unde se termină și digurile, e de fapt locul „...unde — așa cum scria Jean Bart — bătrînul Danubiu își pierde apa și numele în mare...”

Locul acesta este acum la șapte kilometri de coasta Sulinei. Aici e și bara, faimoasa bară de la Sulina.

DACĂ MAREA NEAGRĂ AR FI AVUT FLUX ȘI REFLUX...

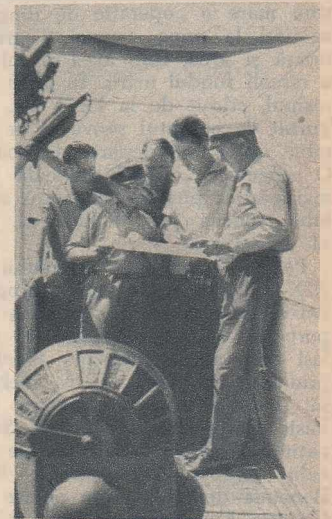
De ce Dunărea înaintează dincolo de locul unde natura i-a hărăzit întîlnirea cu marea?

Mai întîi de toate e bine să știți că ceea ce este denumit „bară” nu-i altceva decît pragul format de o parte din depozitele de aluviuni pe care Dunărea le transportă de-a lungul a mii de kilometri. (Fluviul transportă pe an 30-35 milioane metri cubi de aluviuni.) În clipa cînd bătrînul Danubiu se întîlnește cu marea, lucrurile se schimbă: particulele de nisip din mil nemai-fiind jetate, adică împinse în curentul Dunării, și fiind mai grele decît apa, cad la fund, formînd bancuri

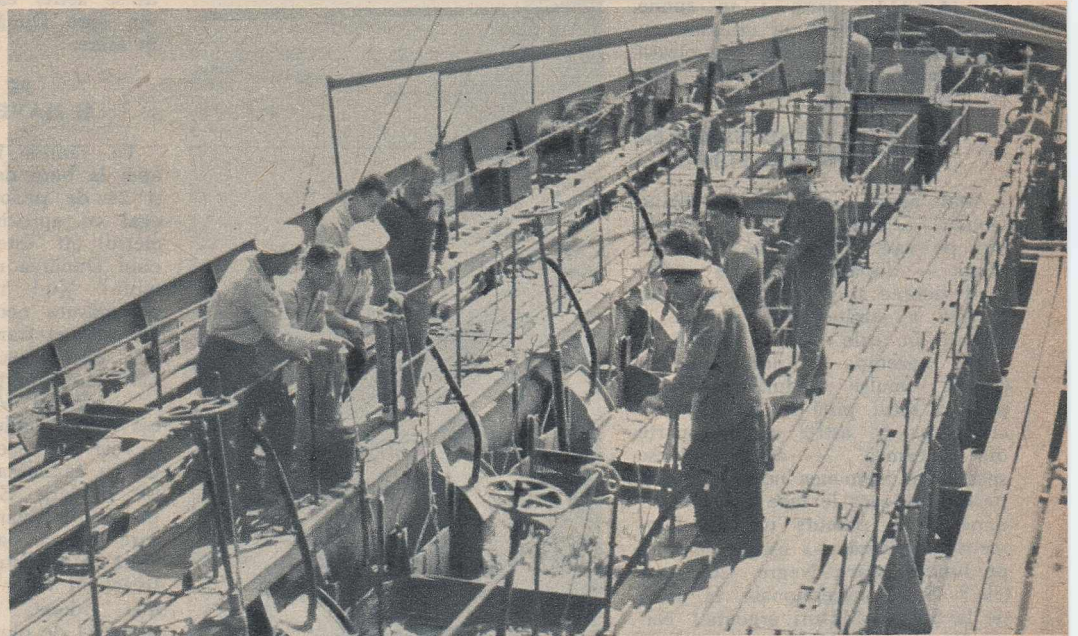
de nisip. Rezultatul: în aceste locuri marea devine din ce în ce mai puțin adîncă și, ca o consecință firească, navele cu pescaj mai mare nu mai pot înainta. Într-un cuvînt, bancurile de nisip pot bara calea vapoarelor. De aici și denumirea de „bară”, a cărei cotă, atunci cînd necesitățile navigației o cer, este amintită la unul din posturile noastre de radic.

Prelungindu-se mereu fluviul printr-un canal artificial, aluviunile sînt transportate cît mai departe în larg, spre locuri unde marea este mai adîncă. În acest fel poate fi asigurată adîncimea necesară navigației. Concomitent cu prelungirea Dunării se face dragarea mării, la locul unde Dunărea, prelungită de acum, se întîlnește cu marea, pentru ca pe măsură ce nisipul se depune să fie imediat absorbit și dus în larg.

Dacă Marea Neagră ar fi avut
(Continuare în pag. 10)



Dimineața, ora 7. Un întreg stat major de specialiști urmăresc evoluția lucrărilor de dragaj la bară. De la dreapta la stînga: A. Purgea, pilot-șef, ing. Mircea Alexandru, șeful sectorului A.F.D.J. Sulina, ing. Cristache Sima, Sofir Buzachis, comandantul dragei „Drencova”, și A. Papadopol, hidrotehnician.



▲ Pe draga „Drencova”. Se controlează cantitatea și „calitatea” mîlului adus de apele Dunării.

◀ La o oră după ce a fost luată această fotografie, pluta uriașă pe care o vedeți în larg (o „fascină”, cum o numesc specialiștii) a și atins fundul mării. Asemenea „sațele” stau la temelia digurilor din inima mării.

flux și reflux — spun azi specialiștii — n-ar mai fi fost necesară intervenția omului la gura Dunării. Fluxul și refluxul ar fi „spălat” pragul de nisip așezat la intrarea în mare...

BĂTĂLIA CU „BARA” E VECHIE

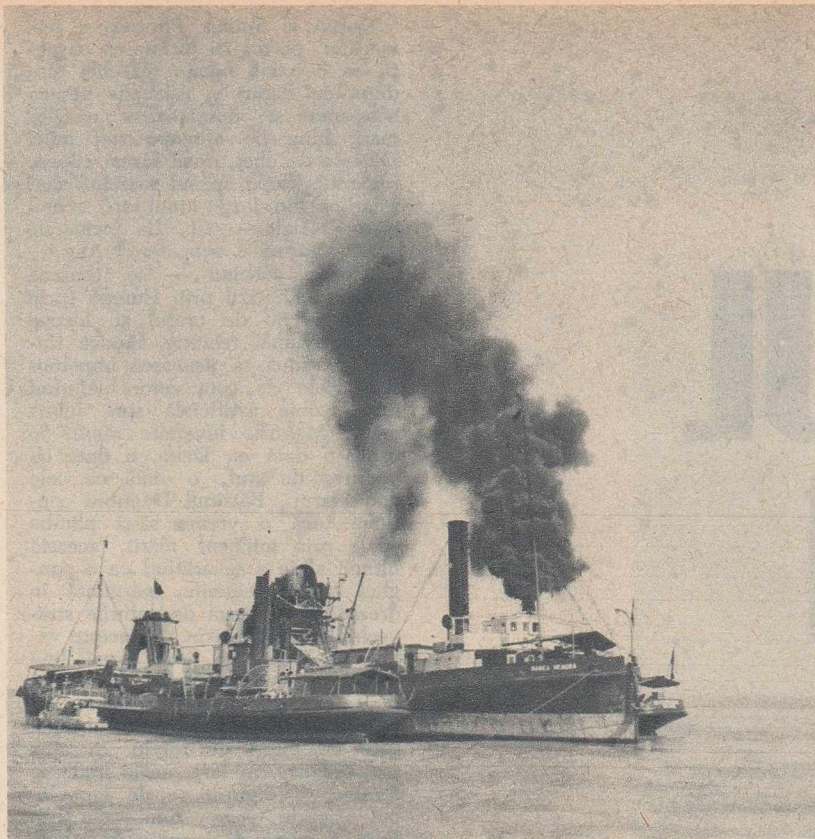
Herodot a informat posteritatea că pe vremea lui, adică în urmă cu două milenii și jumătate, Delta era mai la nord cu 30 de kilometri decât azi, iar Dunărea ajungea la mare nu prin trei brațe ca acum, ci prin unsprezece. Singurul accesibil — după Herodot — ar fi fost brațul numit astăzi Sf. Gheorghe. Celelalte zece erau „barate”. Pe acest braț au urcat probabil pe Istru corăbiile feniciene, flota lui Darius, genovezii. Mult mai târziu, turcii și-au deschis drum prin brațul cel mai scurt — Sulina. De fapt ei sînt și primii care au deschis război împotriva „barei” de la Sulina. Cu ce mijloace însă? Obligînd corăbiile care veneau la Dunăre de a executa la înapoierea spre mare o „operație de dragaj”, agățînd la pupa navei o greblă uriașă și grea, care avea rostul de a răscoli fundul mării. În acest fel, nisipul, stîrnit de la locul lui, era purtat de curentul provocat de corabie ceva mai departe de coastă. O asemenea „dragă” originală s-a mai păstrat pînă la începutul secolului undeva prin Sulina, ca piesă de muzeu.

Pe la jumătatea secolului al XIX-lea mai multe state europene doresc să-și asigure stăpînirea importantei căi de navigație (în același timp punct strategic), astfel că prin tratatul de la Paris, încheiat în 1856, se creează faimoasa Comisie Europeană a Dunării. Șapte națiuni dirijează navigația pe canalul Sulina. Abia după 1878, România devine a opta putere din Comisia Europeană a Dunării. De atunci au început primele lucrări de întreținere a navigației de la Sulina și pînă la Galați. N-au fost însă executate pe măsura necesităților, deși veniturile „Comisiunii” de pe urma taxelor încasate (în aur) erau colosale. C.E.D. a suferit în 1939...

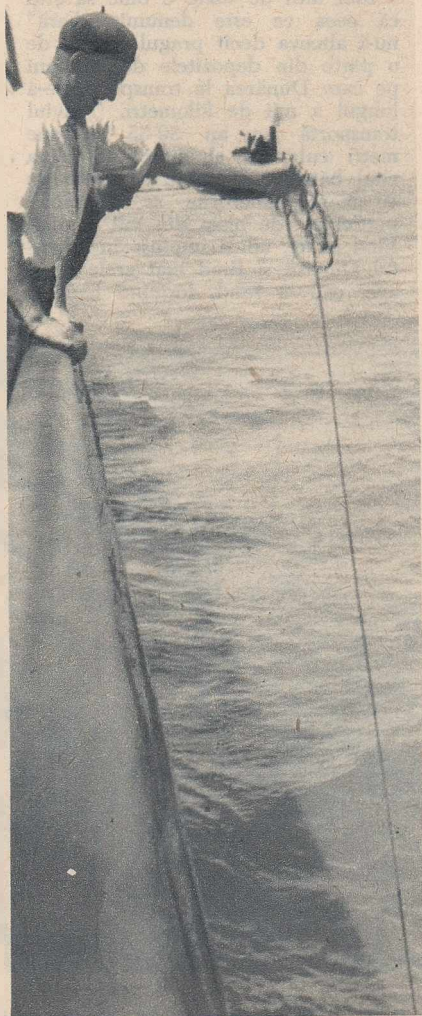
Azi, de navigația pe Dunărea maritimă, de la Sulina și pînă la Brăila, are grija statul nostru, prin Administrația fluvială a Dunării de jos (A.F.D.J., cum i se spune pe scurt). Cu flota ei utilitară, cu specialiștii ei. Acestei organizații îi incumbă și supravegherea „barei” de la Sulina.

CÎND DUNĂREA N-ARE ASTÎMPĂR...

Anul acesta „die schöne, blaue Donau” a fost vitregă cu unele țări pe care le străbate: s-a revărsat — după cum se știe — făcînd victime și pagube. O dată cu aceasta a curățat tot ceea ce a întîlnit în cale: case, pămînt și nisip, vegetația bălților inundate, copaci smulși pădurilor, transportînd totul pînă la întîlnirea ei cu marea. Și astfel o bună parte din „camcă” — așa denumesc specialiștii asemenea nedorite transporturi pe care le face Dunărea — după ce a parcurs mii de kilometri cu viteză, s-a așezat cuminte pe fundul Mării Negre. Consecințele? Stare excepțională la bara de la Sulina. Măsuri urgente! Navigația la gura Dunării nu trebuia împiedicată! „Marea Neagră”, o dragă grea cu cupe, „Drencova”, o altă dragă — refulantă — deveniseră în aceste condiții adevărate bastimente de luptă împotriva bancurilor de nisip. Bătălia pentru păstrarea adîncimii necesare navigației se ducea nu numai ziua, ci



▲ O dragă răscolește zi și noapte fundul mării.



Se aruncă sonda! Așa se măsoară adîncimea la „bară”. Sondor — Pocora Trofin.

și noaptea, la lumina reflectoarelor, fără întreruperi; nu numai pe vreme bună, ci și pe hulă. De obicei dragajul se întreprinde la furtuni de gradul 4. De data aceasta echipajele au dragat și pe furtună de gradul 6. O dragă din cele două a fost smulsă din loc: curenții și valurile i-au rupt „groasa” (lanțul gros de ancoră). Cîțiva marinari s-au oferit voluntar să refacă lanțul în plină mare dezlănțuită și l-au refăcut.

Rezultatul acestei încleștări cu stihiiile naturii: în patru luni s-a scos de la fundul mării (prin dragare) un volum de ml mai mare cu 15% decât s-a scos (tot prin dragare) în întreg anul 1956.

Dunărea mai cară și acum spre mare ce a smuls în timpul inundațiilor. De aceea, bătălia din fața Sulinei — la „bară” — continuă cu aceeași intensitate, întreținîndu-se astfel calea vapoarelor care vin spre Dunăre sau se reîntorc în mare.

PE AICI VOR TRECE ȘI NAVE DE MARE TONAJ

Va rămîne în viitor adîncimea apei la bara de la Sulina între 20 și 24 de picioare (un picior este egal cu aproximativ o treime din metru) cît este în medie atunci cînd Dunărea nu se „răsfață” prea mult? Nu! Va crește, și aceasta pe măsura necesităților create de dezvoltarea transporturilor maritime ale țării noastre. Afirmația de mai sus aparține unui specialist — inginerul Mircea Alexandru — cel care conduce, aici la Sulina, ca șef de sector, întreaga bătaie cu faimoasa bară. Discuția are loc în larg. Explicațiile sînt date pe „viu” chiar lîngă geamandura care indică bara. Pe aici — ne arată specialistul — vor trebui să treacă în viitor nave de tonaj mult mai ridicat, nave care „calcă” peste 24 de picioare. În primul rînd trebuie ținut seama de o serie de sarcini care ne revin și nouă din Directivele Congresului al IX-lea al Partidului Comunist Român. Capacitatea flotei noastre maritime va crește cu circa 420 mii tone prin înzestrarea cu nave mineraliere, tancuri petroliere, cargouri de mărfuri generale, nave mari care vor

atinge nu numai portul Constanța ci și Sulina. Vor trebui să fie asigurate condiții bune de trecere pentru navele mineraliere — a căror tonaj se va ridica pînă la 25 000 tone — menite să transporte materia primă pentru combinatul siderurgic „Gheorghe Gheorghiu Dej” de la Galați. Înțelegeți așa — subliniază inginerul Mircea Alexandru — că pentru asemenea nave este necesară o adîncime corespunzătoare. Ea trebuie să fie de 30 de picioare — pe înțelesul tuturor: minimum 9 metri și ceva — Măsuri?

— Prima: în 1966 vor intra în funcțiune două drage moderne, de mare capacitate. Ele se construiesc acum la Șantierul naval de la Oltenița. A doua măsură: Dunărea artificială (canalul navigabil) va continua să înainteze și mai mult în mare. Întîi și întîi pentru a împinge cît mai departe aluviunile și apoi pentru a evita curenții ce „bat” paralel cu litoralul din spre brațul Chilia — generator și el de bancuri de nisip. În acest scop, așa cum se vede — adaugă interlocutorul nostru — lucrăm acum în continuare la construirea de diguri.

PLUTE PE ÎNTINSUL MĂRII

Am fost de față și am văzut una din operațiile care fac ca Dunărea să pătrundă cît mai departe în mare. E spectaculară și deosebit de interesantă. Iată-o: pe locul unde se va construi viitorul dig — adică pe fundul Mării Negre — se așază mai întîi o... saltea. O saltea confecționată din crengi împletite. Specialiștii o numesc fascină. De formă dreptunghiulară, saltea are peste 1200 mp. Pentru a fi adusă de la Sulina, unde este confecționată (confecționarea ei durează o lună), e nevoie să fie remorcată de mai multe pilotine. Văzută pe întinsul mării, de la înălțime, pare plută Kon-Tiki cu care Thor Heyerdahl a traversat Oceanul Pacific. Însă de zece ori mai mare.

Pluta uriașă de care vorbim trebuie pînă la urmă să fie scufundată. Și nu-i tocmai ușor să scufunzi o plută și încă de o asemenea mărime. Astfel că avem prilejul de a participa la o adevărată „bătălie navală” în care este concentrată o întreagă flotă de ambarcații aparținînd Administrației fluviale a Dunării de jos: remorcare, pilotine, șalupe și, fără în doială, cele două drage, care în acest perimetru al mării sînt la ele acasă. Operațiunea se desfășoară sub ochii unui întreg stat major ingineri, hidrotehnicieni, piloți, scafandri.

Așadar, momentul scufundării plutei peste care se va construi în continuare digul: ambarcațiile se retrag și în locul lor vine „artileria” — bacurile încărcate cu piatră. O încărcătură grea de aproape o jumătate milion tone piatră este „lansată” asupra plutei care, încet-încet, pătrunde tot mai adînc în împărăția lui Neptun, iar pînă la urmă dispare complet, ca și cînd nici n-ar fi existat...

După un an, adică după ce piatră de pe „saltea” ajunsă la fund se va tasa, constructorii de pe acest șantier vor înălța, după toată arta tehnicii hidraulice, viitorul dig.

Și așa, bucată lîngă bucată, digurile înaintează tot mai adînc spre inima mării. Și, o dată cu ele, și apele Dunării.

Ne aflăm — cum am mai spus — la șapte kilometri de coasta Sulinei.

F. URSEANU
Fotografiile autorului

1500 000 PUI ÎNTR-UN AN

În urma indicațiilor trasate de partid și a măsurilor luate de stat, dezvoltarea sectorului avicol trebuie să stea în atenția unităților agricole socialiste — îndeosebi a acelor din vecinătatea orașelor. Ca urmare, în ultimii ani, multe dintre aceste unități au dobândit frumoase succese în creșterea păsărilor.

Pentru a informa pe cititorii noștri, un redactor al „Flacării” a avut o convorbire cu dr. Nicolae Andrei, vicepreședinte al Consiliului agricol orășenesc București.

— În ultima vreme, magazinele din Capitală sînt aprovizionate tot mai bine cu ouă și carne de pasăre. Cu ajutorul căror unități se satisface cerința de produse avicole a populației din Capitală?

— Cerința de produse avicole a populației din Capitală e satisfăcută din ce în ce mai mult

cadrul unităților agricole de stat (Crevedia, Mogoșoaia, Alba, Voluntari, 30 Decembrie) unde păsările sînt crescute în sistem industrial.

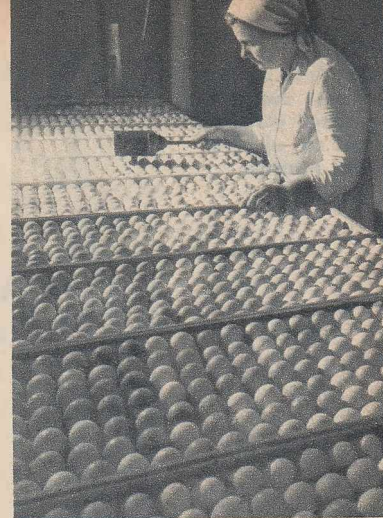
— Asemenea ferme mari de păsări, după sistemul industrial și semiindustrial, nu s-au organizat și în unele cooperative agricole de producție?

batoare de cîte 5 000 ouă și restul de 2 500 ouă.

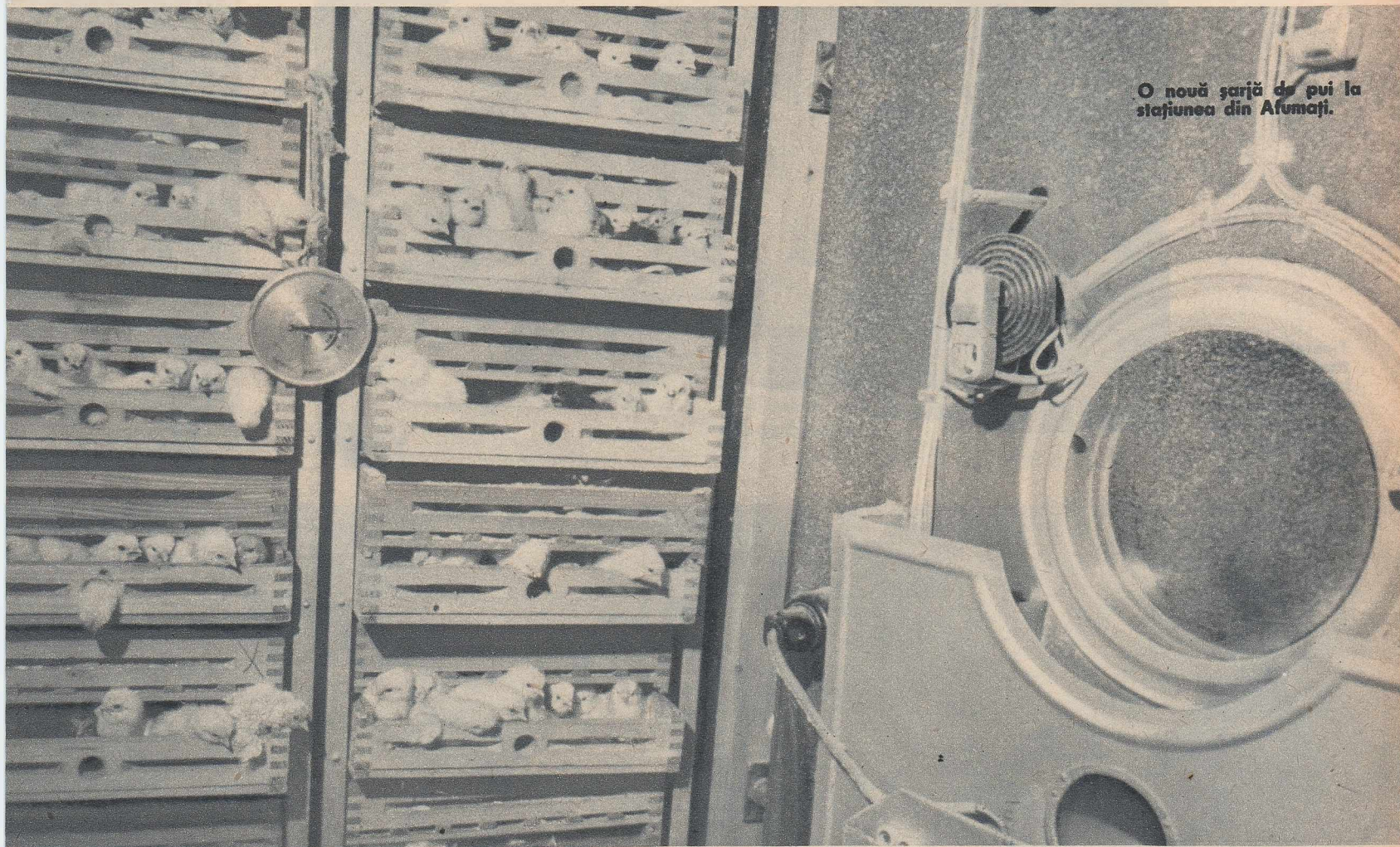
— Cîți pui de o zi poate să producă această stațiune într-un an?

— 600 000.

— Sînteți în măsură să ne răspundeți: cîți pui pot produce și livra anual numai aceste cinci stațiuni?



Ana Mihai, una dintre cele mai pricepute crescătoare de păsări din Afumați, urmărește dezvoltarea embrionilor în ouă.



O nouă șură de pui la stațiunea din Afumați.

de către unitățile agricole socialiste din jurul Bucureștiului. Așa e bine, așa e rentabil. Fapt pentru care, la ora actuală, toate orașele din țară au o bază avicolă în vecinătatea lor.

— Carnea de pasăre și ouăle sînt tot mai mult solicitate. Întrebăm: sînt capabile cooperativele agricole de producție să satisfacă aceste solicitări?

— Se impune o precizare: cooperativele agricole de producție din zona orășenească și preorășenească sînt chemate să producă și să livreze în primul rînd produse ușor perisabile și greu la transportat, cum sînt laptele, ouăle și carnea de pasăre. Dar în jurul marilor orașe și în special în jurul Capitalei s-au construit în ultimii ani mari combinate avicole în

— Ba da. Avem asemenea ferme și la unele cooperative agricole din vecinătatea Bucureștiului. Există în prezent, în cadrul acestor cooperative agricole, cinci stațiuni de incubație, cu o capacitate totală de 260 000 locuri ouă pe serie. Aceasta înseamnă că față de anul 1962 capacitatea acestor stațiuni e aproape de zece ori mai mare.

— Puteți să ne exemplificați capacitatea acestor stațiuni?

— De ce nu? Vă dăm cinci exemple concrete.

— Vrem numai unul.

— Atunci să vorbim despre stațiunea de incubație a cooperativei agricole de producție „Viață nouă” din Afumați. Are o capacitate de 100 000 locuri ouă pe serie și este dotată cu 4 incubatoare de 10 000 ouă, 4 incu-

— Da: 1 500 000 pui. Ei sînt livrați cooperativei agricole pentru a fi crescuți și a-i înmulți.

— Ce semnifică cifra citată?

— Că în prezent este asigurată baza materială pentru aprovizionarea cu pui de o zi a celor 36 cooperative agricole de producție care aparțin Capitalei; aceasta înseamnă că se poate livra un important număr de pui (circa 1 milion) pentru unitățile din alte regiuni sau pentru membrii cooperativei din raza orașului București.

— Ce ne puteți spune despre perspectiva acestor stațiuni?

— Într-un timp relativ scurt se vor îmbunătăți rasele de păsări nu numai din fermele unităților agricole socialiste, ci și cele din gospodăriile personale ale membrilor cooperativei ca și ale tuturor celorlalți cetățeni

care cresc păsări. Aceasta, pe de o parte. Pe de altă parte, datorită incubației artificiale, au devenit posibile creșterea puilor în serii mari și trecerea la sistemele moderne de creștere în stil industrial, de ordinul miilor și chiar al zecilor de mii într-o singură serie.

— Dar cititorii acestor rînduri prețuiesc în mod deosebit puțul la tavă sau la frigare și...

— Înțeleg. Stațiunile de incubație au un rol însemnat pentru a asigura... popasul cît mai multor pui în tăvi sau în frigări. Ele au caracterul de organizator și de motor al acțiunii de creștere a păsărilor, deoarece cu ajutorul lor se creează baza materială, baza biologică pentru cît mai multe produse avicole în unitățile agricole cooperatiste.

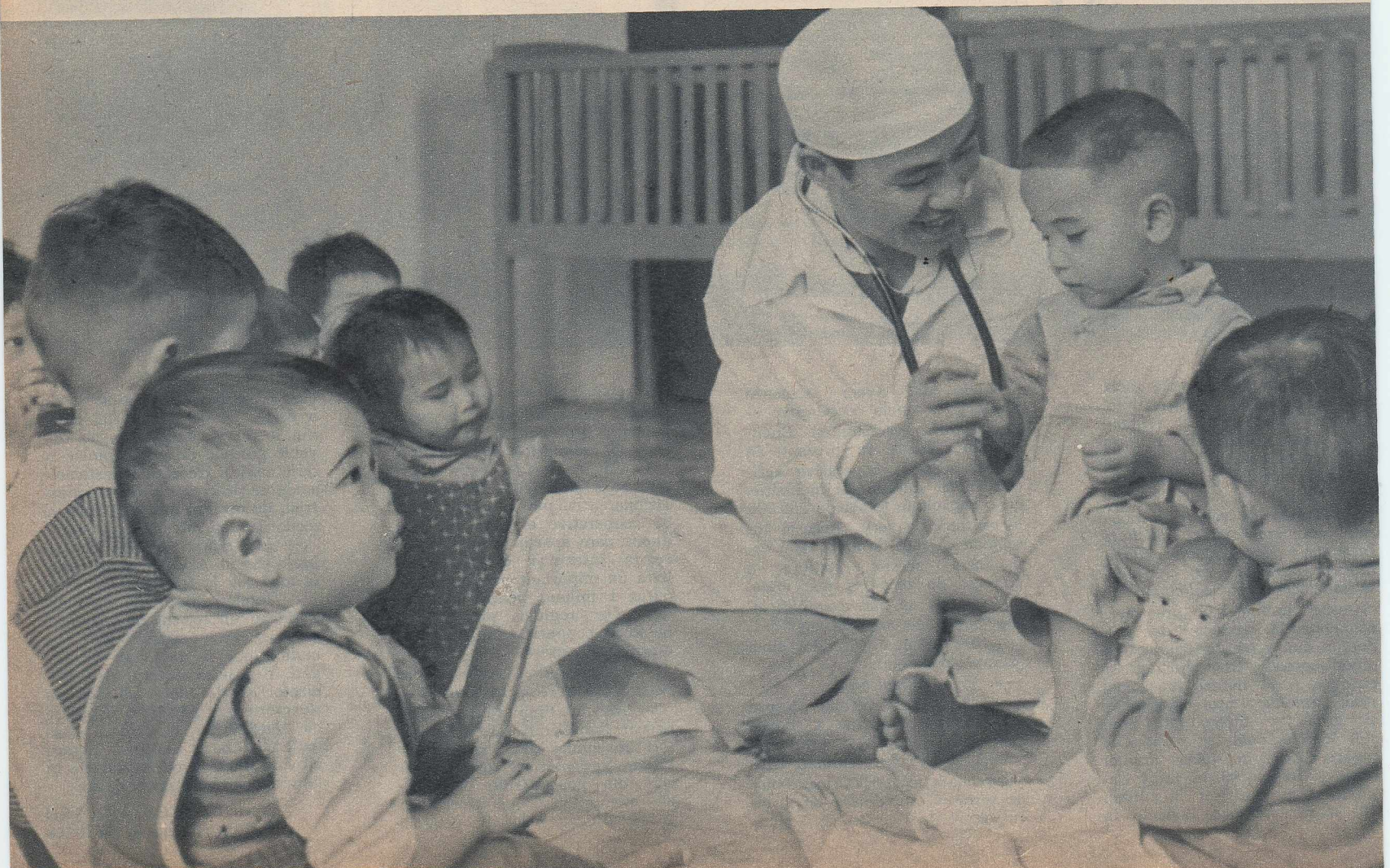
Gh. MINIȘAN
Fotografii de S. STEINER

La Fabrica de
ciment din Hai-
phong, constru-
ită cu ajutorul
țării noastre.



Tinerele vlă-
ștate ale Repu-
blicii Democra-
te Vietnam se
bucură de cea
mai atentă în-
grijire. ▼

la H



Hanoi și la Haiphong



Una din străzile centrale ale capitalei.

Pe cînd mă aflam la Hanoi, l-am întîlnit pe cunoscutul ziarist australian Wilfred Burchett, care tocmai se întorsese dintr-o călătorie făcută în sudul Vietnamului, în regiunile eliberate. Amabil din fire și coleg bun, Burchett mi-a povestit cu lux de amănunte tot ceea ce văzuse și mi-a împărtășit intenția lui de a scrie o carte — document despre eroismul neasemuit al vietnamezilor din sud în lupta pentru eliberarea patriei lor, în pofida atrocităților la care se dedau trupele regimului marionetă de la Saigon și susținătorii lor americani. În timpul care s-a scurs de atunci, cartea, conținând mărturi zguduitoare, a și fost publicată la Paris.

Întîlnirea pe pămînt vietnamez cu colegul de breaslă din îndepărtata Australie mi-a fost de mare folos și din alt punct de vedere. El m-a însoțit un timp pe meleagurile din nordul Vietnamului, fiindu-mi o călăuză mai mult decît ideală, datorită repetatelor sale vizite în această țară și bogatelor lui cunoștințe despre acele locuri.

SALT SPRE ÎNĂLȚIMI

Cum era și firesc, o bună bucată de timp ne-am petrecut-o la Hanoi, vizitînd orașul. Am ascultat seară de seară minunate legende despre această așezare veche de aproape o mie de ani, numită în vremuri de demult Thang Long (Dragonul care zboară). Folclorul vietnamez este nespus de bogat în legende pline de-o fantezie cuceritoare. Dintre toate am reținut frumoasa legendă a unui mic lac din centrul orașului, numit „Lacul paloșului înapoiat”. Se spune că un pescar ar fi scos din lac, cu năvodul său, un paloș sfînt. Acesta ar fi fost un semn că poate porni o răscoală împotriva asupritorilor. După lupte crîncene, pescarul a ieșit victorios, devenind erou popular. În semn de recunoștință, el a venit și a aruncat paloșul înapoi în lac. De aici numele acestuia.

În altă parte, „Templul celor două surori” păstrează vie amintirea a două

fete care s-au distins și ele cu prilejul unei răscoale împotriva asupritorilor poporului vietnamez.

Ca o salbă de nestemate, lacurile înfrumusețează nu numai centrul orașului, ci și împrejurimile sale. Pe măsură ce te apropii de marginile orașului străzile asfaltate se îngustează și crește numărul palmierilor și al bananierilor. Din loc în loc poți vedea luciul întins al unei ape purtînd specii multicolore de flori acvatice, printre care și minunatul lotus. Mici insule de verdeață ascund în desigurile lor veșnic verzi temple și pagode, toate împodobite cu interesante sculpturi în lemn.

Hanoiul are mult pitoresc. Natura a fost darnică și a stimulat parcă și imaginația și hărnicia oamenilor, care se străduiesc să-l facă mereu mai frumos. În zilele noastre asistăm la o adevărată întrecere cu timpul. La Hanoi — capitala țării — ritmul construcțiilor este impresionant. În urmă cu 11 ani Hanoiul mai era format încă din două orașe: unul luxos, curat, unde se aflau vilele coloniaștilor, și unul mizer, plin de cocioabe, unde trăiau puzderie de „indigeni”. Într-un deceniu și ceva, „mahalalele” Hanoiului au cunoscut o metamorfoză uriașă. În locul bordeieilor și colibelor de bambus au apărut macaralele și panourile prefabricate. De la bordei la blocul cu opt-zece etaje — iată saltul spre înălțimi făcut de locuitorii capitalei.

Încă de la poarta de sud-vest a orașului, călătorul este întîmpinat — în locul vechii privești dezolante a căsutei dărăpănate și insalubre — de noul peisaj, în care domină clădirile moderne ale întreprinderilor nou construite: uzina de construcții de mașini, uzina pentru prelucrarea cauciucului „Sao Vang”, fabrica de țigări „Thang Long” și fabrica de săpun. Pentru muncitorii acestor fabrici, edilii de azi ai orașului au construit în ultimii ani mai multe cartiere de blocuri cu apartamente luminoase și confortabile, care se întind pe o lungime de aproape un kilometru. Peisajul industrial al periferiilor Hanoiului este întregit și de întreprinderi ca uzina de material rulant, fabrica de bere și tăbăcirile

Note de călătorie de Stan VLAD

care au fost mult extinse în anii din urmă. Pe malul Fluviului Roșu se mai găsesc alte câteva unități industriale, ca de pildă o fabrică de decorticare a orezului și una de cherestea.

De cum ai pătruns în capitală pe uriașul pod de vreo doi kilometri — un adevărat dragon metalic întins peste albia largă a Fluviului Roșu — te întîmpină macaralele care-și agită brațele de oțel fără contenire. Un oraș cu mincile sunese, așa poate fi numit Hanoiul.

Lucrul pe șantiere nu conține o clipă, fie zi, fie noapte. Cîteva cifre pe care mi le-a dat Dao Din Loc, membru în consiliul popular al orașului, sînt edificatoare asupra ritmului de dezvoltare. Înainte de 1954 erau la Hanoi doar 8 întreprinderi industriale, 5 facultăți și 27 de medici. Trebuie precizat că facultățile și medicii erau la dispoziția colonialiștilor. Acum la Hanoi există 87 întreprinderi industriale de importanță republicană, 88 întreprinderi locale, 12 facultăți, 619 medici.

Comparînd aceste cifre veți avea imaginea a ceea ce au însemnat anii de la eliberare pentru Hanoi, pentru cetățenii orașului. Munca aceasta de construcție pașnică se desfășoară cu aceeași abnegație și în condițiile în care de luni de zile avioane ale intervențiștilor americani violează aproape zilnic spațiul aerian al R. D. Vietnam, bombardează și mitraliază regiuni întregi, făcînd numeroase victime și provocînd pierderi materiale. Poporul vietnamez este însă ferm hotărît să-și apere independența, să pună capăt acțiunilor agresive ale intervențiștilor. Cercurile cele mai largi ale opiniei publice din întreaga lume își manifestă solidaritatea cu lupta dreaptă și eroică a poporului vietnamez.

POARTA MARITIMĂ A R. D. VIETNAM

Haiphong este un oraș modern, cu străzi largi, blocuri, magazine, parcuri. Numai vegetația și căldura tropicală îți amintesc că te afli pe țărmul Mării Chinei de Sud.

Înima Haiphongului este portul — care se întinde pe vreo 9 kilometri — în prezent în curs de extindere și modernizare. Haiphongul are un farmec aparte: în jurul lui, pe întîinderile nesfîrșite de ape plutesc puzderie de bărci cu pinzele larg

desfăcute, asemeni aripilor unor fluturi uriași. Multe din ele sînt de fapt locuințe permanente ale pescarilor, care practică această meserie din tată-n fiu cu o uimitoare îndemînare.

La Haiphong se află și fabrica de ciment construită, după cum se știe, cu utilaj din țara noastră și la montarea căreia au colaborat specialiști români; această întreprindere ridică producția de ciment a țării prietene cu 200 000 tone anual. Mulți dintre locuitorii orașului cu care am stat de vorbă au ținut să amintească acest lucru, exprîmînd sentimente de căldă prietenie față de poporul român și admirație pentru realizările sale.

Dar numai portul și fabrica de ciment nu sînt suficiente pentru a prezenta dezvoltarea Haiphongului, cel mai mare oraș industrial al R. D. Vietnam. Față de 7 uzine existente aci înainte de eliberare, azi există aici 83 fabrici înzestrate cu utilaj modern.

Dezvoltarea economică a orașului a atras după sine dezvoltarea social-culturală, creșterea numărului de locuințe, creșterea pe verticală a edificiilor sale.

La Haiphong poți petrece clipe de neuitat rătăcind printre aleile de bananieri, palmieri, portocali și tei, ale căror mirisme se îngemănează fermecător spre țărmul mării. Stai ceasuri întregi cu privirile pierdute în larg, neștiind ce să admiri mai întîi: stîncile din jur cu farmecul lor, luciul apelor limpezi ce leagă bărcile pescarilor care alunecă uneori cu o repeziune fantastică sau cîoasta în apropierea căreia știi că se află jungla cea de nepătruns care-și păzește cu strășnicie tainele. Tot acest farmec al naturii se oglindește în cîntecul melodios, transmise în decursul secolelor din generație în generație.

★

Am plecat din R. D. Vietnam ducînd cu mine amintirea unor zile plăcute, petrecute în mijlocul unui popor prieten, al unor oameni talentați, hărnicii și plini de dirzenie care, cu aceeași abnegație cu care luptă frații lor din sud pentru a-și cuceri libertatea și independența, aici în nord luptă pentru dezvoltarea și înflorirea patriei lor, pentru apărarea înfăptuirilor care au prins viață în anii construcției socialiste.

Muncitorii șantierului de construcții navale din Haiphong sînt oricînd gata să dea riposta convenită agresorilor americani.



CONCEDII ȘI MĂRFURI

M-am hotărît să-mi zugrăvesc locuința, să-mi repar mobilele, într-un cuvânt să-mi pun la punct apartamentul, pentru ca atunci când vor începe ploile și zilele mohorite, grijile gospodărești să nu-mi mai împovăreze spiritul.

A trecut mai bine de o lună și mă găsec tot în faza proiectelor. Mai mult decât atât. Fac corespondență. Adică, scriu epistole. Cîte trei, patru pe zi. Pare ciudat, dar așa e. N-am mișcat din loc un scaun. Scriu. Scriu la munte, scriu la mare, scriu în stațiuni balneoclimaterice, scriu în regiunile subcarpatice, în zone turistice de mare atracție. Consum cîteva mape pe săptămîină. Corespondența cotidiană a devenit o obsesie, însăși rațiunea existenței mele în acest concediu, dedicat treburilor casei. Ce scriu și cui? Reproduc cîteva pasaje luate la întimplare:

„Stimate tovarășe Popescu. Am aflat datorită unei indiscreții a colegilor do. de la centrală că vă aflați în concediu la Mamaia. Vreme bună? Au fost zvonuri că norii v-au tulburat cîteva dimineți. Vă rog să mă iertați că vă supăr cu chestiuni mărunte. Aveți lustre în formă de felinare, din acelea de 80 de lei? Pe usa magazinului, ce cu onoare îl conduceți, scrie că vă întoarceți la 15 august. Anexez adresa mea și timbrele”.

„Mult stimată tov. Ionescu. Nu știu dacă vă mai prind la Cheile Bicazului. Am fost informat că sînteți plecat în circuit. Comunicați-mi ce nuanțe de vopsele aveți în magazin. Mie-mi trebuie galben deschis. Am luat cunoștință că vă terminați concediul la 20 august”.

Pe masa mea sînt înșirate fișe, după un sistem de numerotare special. Calculez și planific. Va să zică la întâi septembrie, cuitel; la 15, minere pentru uși; la 1 octombrie email verde; la 15 octombrie ceară pentru lustrul mobila. Altă soluție nu am. Unde să aleg în tot orașul pe arșită? Mai bine scriu, aflu ce mărfuri se găsec, notez și aștept. Cum concediile sînt eșalonate pe o perioadă mai mare, cred că în 6-7 luni voi izbui să-mi adun tot ce-mi trebuie. Nu vreau să supăr nici pe tovarășii de la rețeaua comercială. Mi-au făcut magazine de toate profilurile în rasonul meu? Mi-au făcut. Ce să caut într-altul?

Ieri am fost pus în fața unei situații noi. În vitrina magazinului unde voiam să fac anumite cumpărături scria cu litere mari: „Internat în spital din cauză de boală. Magazinul se deschide la 10 octombrie”. Sînt în incurcătură. Parcă doctorii știu cît durează tratamentul? Pe fișă am făcut un semn mare de întrebare.

Nu știu dacă tovarășii care se ocupă de organizarea comerțului întrevăd marile avantaje ale sistemului:

- 1) Inchiderea magazinelor în perioada concediilor aduce economii substanțiale în desfacerea mărfurilor. Nu se vînd.
- 2) Cumpărătorii își pot cunoaște orașul și împrejurimile, alegînd cu tramvatele și autobuzele pe cele mai variate trasee în căutarea obiectelor solicitate (poate n-ar fi inoportună și o colaborare cu O.N.T.-Carpați).
- 3) Dezvoltă raporturile de încredere și colaborare reciprocă între gestionari și salariați.
- 4) Asigură concedii lînștite și fără bătaie de cap la întoarcere. Ce-ar fi să se închidă toate în aceeași perioadă? Să știm o socoteală. Punem banii la CEC și așteptăm să termine cura de nămol ori de ape minerale la Slătice-Moldova.

C. N. CONSTANTINIU

Săpăturile arheologice de la Lerești

Lerești este o comună din Muscel, situată la 9 kilometri de Cîmpulung și tot cam la aceeași distanță de masivele Păpușa și Iezer. Fină recent, nimeni n-ar fi bănuț că pe platoul care domină această localitate, la altitudinea de peste 850 de metri, se află, acoperită de pămînt și iarbă, o așezare străveche.

Descoperirea de care vorbim a fost făcută recent de colectivul Muzeului raional din Cîmpulung, în urma unor sondaje. Șantierul arheologic o dată deschis a constituit încă de la început o surpriză: cercetătorii au dat peste siliștea (vatra) unei așezări feudale de la sfîrșitul secolului al XV-lea. În mijlocul așezării sînt urmele unei biserici, a cărei arhitectură avea influențe gotice.

S-au mai găsit numeroase monede din secolul al XVI-lea, în special prezintă interes monedele emise de republica Ragusa, ele dovedind legăturile economice din acea epocă cu coasta dalmatică.

Tot aici s-a descoperit o necropolă în care s-au găsit 68 de morminte situate la trei nivele.

Directorul muzeului din Cîmpulung, arheologul Flaminu Mîrșu, cercetînd mormintele, a ajuns la concluzia că ele ar aparține aceleiași familii — o familie de feudali care s-a stins într-un interval de circa 300 de ani. Printre aceste morminte se află unul care prezintă un interes deosebit: e vorba de mormîntul unei căpetenii militare a așezării, din epoca lui Matei Basarab. Mormîntul era acoperit cu o spectaculoasă piatră de mormînt a cărei inscripție arată că... „aici se odihnește un insbașă de roșii” (denumire militară a unui comandant de infanterie). Acest mormînt constituie obiectul unor cercetări aparte. De aceea piatra care-l acoperea a și fost transportată la muzeul din Cîmpulung.

S-au mai găsit numeroase podoabe de aur și argint, în special inele cu peceți nobiliare cu care feudalii decedați fuseseră înhumați. După săpături, care au durat cîteva săptămîni, șantierul de la Lerești a fost închis în ziua de 6 august, urmînd să fie redeschis la primăvara viitoare.

F. U.

Un aspect de pe șantierul arheologic.



Cinec

Într-o seară, în care avusesem atît de puțini pacienți încît îmi rămăsese timp berechet să parcurg rubrica micii publicități a ziarului „West Highland Advertiser”, mă pomenii cu un bărbat înalt, uscățiv, cu dinții stricați și cu o pleșuvie abia ascunsă sub niște fire rare de păr. Îl știam, de fapt: era Dougal Todd, zugrav și tîmplar din sat.

— Nădăduiesc că nu vă deranjez, domnule doctor — începu el mîeros. Avea un puternic accent scoțian și un vocabular pestriț. Am venit să mai stau nițeluș de vorbă cu dv. Știți, despre bătrîna mea mamă... E atît de mică, sărăcuța, atît de slabă și de bătrînă!... Credeți-mă, e în vîrstă de 80 de ani, nici o zi mai puțin. Ei îi place să mai meargă din cînd în cînd la doctor, asta-i treabă bună, chiar eu o îndemn să meargă. Să știți că am și asigurat-o pe viață, de fapt aceste vizite sînt mai mult sau mai puțin obligatorii... Mi-am zis, domnule doctor (treceșe la un ton familiar, linguișitor), că ce-ar fi dacă...? Știți, mama

mea este o biată bătrînă, îi vin să se deplaseze. Nu s-ar putea o asistentul s-o viziteze la domiciliu da o jumătate din onorariu...

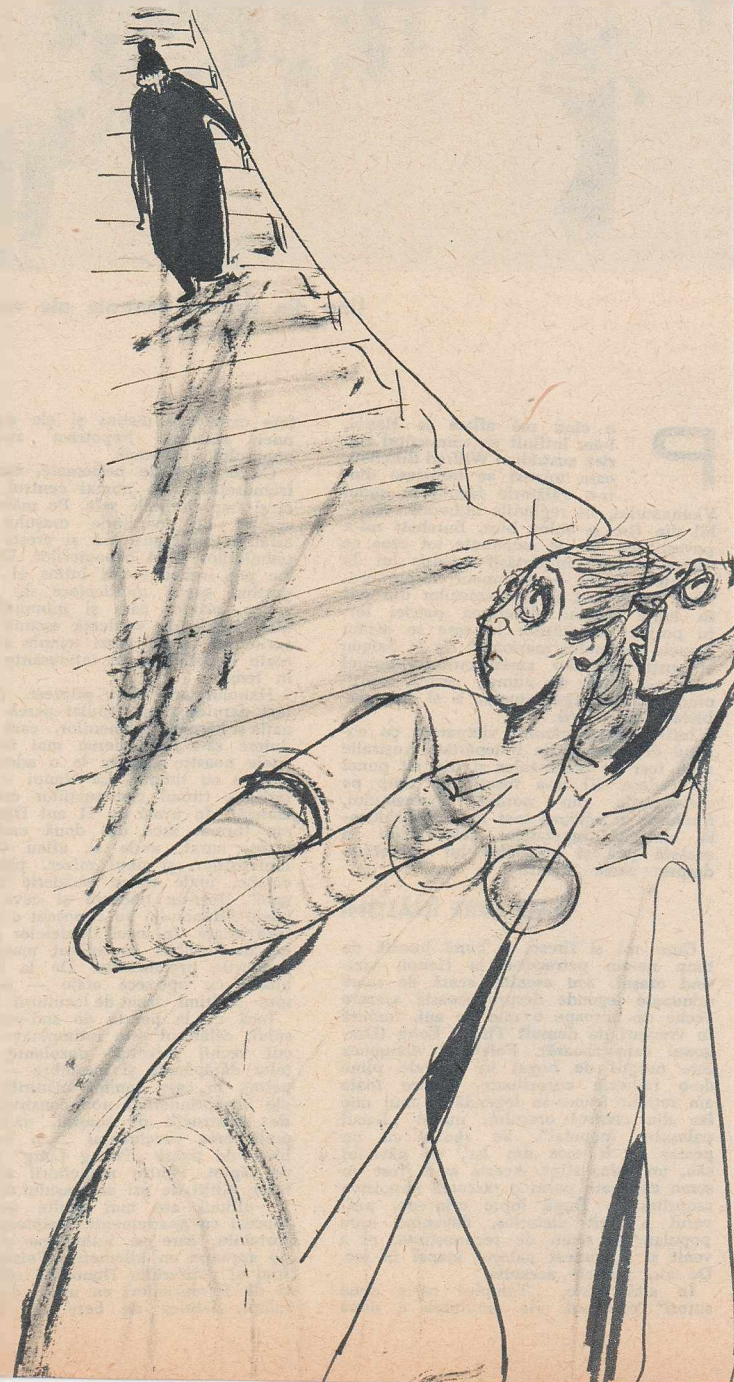
Propunerea m-a surprins. Îl prive Todd oarecum intrigat:

— O să mă mai gîndesc — i-am spus. De altfel, doctorul Cameron buie să hotărască...

— Da, da — spuse Todd. Mă diți-vă, domnule doctor, mai gînu veți face un bine unei biete bătrînă?

Mă privi încă o clipă cu aceeași presie goală, îmi comunică apoi că i se pare răcoroasă și, zîmbindu-dantura sa stricată, părăsi căl medical.

La cină, Cameron îmi răspunse hotărît: „Nu! Cu nici un preț! Bătrîna vine la noi să-și îngreunatismul sau bronșita, este cu altceva. Poate fi consultată gratuit se pot da medicamente. Dar la doi — nu! Auzi: harpagonul acela de după ce că ne cheamă de fapt



Sute lire

blestemata sa de poliță de asigurare, mai vrea să și plătească doar jumătate de onorariu !... Dimpotrivă, să-i iei tariful dublu ; e omul cel mai zgîrcit din Tannochbrae”.

Familia Todd locuia pe strada principală, lângă un magazin universal. Todd nu era atât de bogat încît să aibă o prăvălie proprie, își avea doar în fundul curții „atelierul” său — un șopron mare cu acoperișul din tablă ondulată și cu o podea acoperită cu talaș.

Probabil că zgîrcenia lui Todd era molipsitoare, căci și soția sa, Sessie, o femeie masivă, impunătoare, cu o privire isteată, era la fel de strînsă la mîna ca și el ; cît despre fetița lor, Sessica, nu s-a auzit să fi dat vreodată vreunui copil din academele sale. Și, totuși, nu s-ar fi putut spune că familia Todd nu era cumsecade. Erau persoane ce țineau să apară cît mai onorabil în lume, munceau din greu și erau tare credincioși. Șase zile pe săptămînă, din zori și pînă noaptea tîrziu, puteai să-l vezi pe Dougal pe scară, într-un halat alb murdar, cu bidineaua în mînă. A șaptea zi însă, în haine de sîrbătoare, le însoțea pe soția și fiică-sa la biserică.

În această familie își ducea zilele bătrîna doamnă Todd, o femeie măruntică, timidă, cu o față zbîrcită ca pergamentul, dar cu ochii încă vii și veseli. Cum o fi putut oare o ființă atît de plîpîndă să aducă pe lume un specimen ca Dougal, iată un lucru ce rămăsese secret pentru toată lumea din Tannochbrae. Muncise femeia din greu toată viața și se străduise pe cît o lăsaseră puterile pentru Dougal al ei. Locuia acum într-o mansardă pricajită, unde-și păstra cu sîntenție comoara sa, o sticlă de sirop împotriva tusei și cîteva bomboane tari de mentă, într-o cutie rotundă de cositor. Familia lua masa jos, dar în afara meselor, tot timpul și-l petrecea singur în mansarda ei, lângă micul foc pe care reușea să-l întrețină ca prin minune. Rareori, cînd era mai cald afară, avea curajul să-și părăsească odața pentru cîte o jumătate de oră. Dougal o sfătua atunci, cu grijă filială, să se ferească de asemenea aventuri : „Mamă, mamă, gîndește-te la anii tăi. Sfrîșitul ț-e atît de aproape, de ce să-l grăbești, făcînd asemenea plimbări primejdioase prin oraș ?...”

O observație drăguță, nu-i așa ? Dougal părea totdeauna foarte îndatoritor cu bătrîna. Dar cît de acru o privea cînd lua la ceai un corn în plus : „Mamă ! La vîrsta ta n-ar trebui să mîncîci atîta...”

Se necăjea grozav cînd o vedea cum se chinuie să urce scările cu cei cîțiva cărbuni cu care își aprindea focul ; dar se necăjea doar pentru că bătrîna îi consuma cărbunii...

Zgîrie-brînză cum era, Dougal se dovedea în schimb tare bogat în idei. De pildă : o asigurare pe mama sa „pentru o grămadă de arginți” ; cînd va muri, banii vor fi ai săi. Grozavă idee, nu ? Singura dificultate pe care o întîmpina era că bătrîna doamnă se încapățina să nu moară...

Chiar în momentele cînd îi adresa drăgălășenii ca : „Mamă, astăzi arăți tare prost” sau : „Mamă, n-ai vrea să te culci, iar eu să dau fuga după preot ?” — bătrîna doamnă Todd își consuma imperterbabil mai departe mîncarea, ceaiul și cărbunii, ca și cînd se ambiționase să implinească un secol de viață.

Dougal și nevastă-sa vegheau pînă tîrziu noaptea, făcînd socoteala cheltuielilor, a mîncării, a ceaiului, a cărbunilor și a polițelor de asigurare, care se adunau săptămînă de săptămînă ; nu scoteau un cuvînt, dar inventariau în cap cele mai frumoase boli pe care le cunoștea omenirea. Incepeau cu pneumonia și ajungeau la apoplexie. Dar degeaba : bolile o ocoleau pe bătrînică !

Cîteva zile după vizita lui Dougal la cabinetul medical, sosi la noi bătrîna doamnă Todd în persoană. Își făcuse mica — dar tot mai rară — ei plimbare, își cumpărase la Jenny Mc Kechni, magazin de mode și pălării, o bucată de panglică de care avea nevoie, iar la magazinul cu mărfuri mixte își luase de 2 pence bomboane rotunde, negre vîrgate (n-aveau chiar gustul celor de mentă, dar durau mai mult).

Acum, obosită, însă plină de vervă, se oprise la mine, la Arden House.

— Am auzit ațtea despre dv., domnule doctor, încît am vrut neapărat să vă văd. N-ați vrea să-mi recomandați un sirop împotriva tusei ? Noaptea mă cam supără bronșita...

Se uită la mine cu o privire vie — era o bătrînică tare simpatică, veselă, veștejită ca un măr uscat, dar sănătoasă tun. Mi-a plăcut de la prima vedere.

— Bineînțeles, vă dau ceva împotriva tusei. Va fi însă un sirop puternic, pe care vi-l prepar eu personal...

— Să-mi încălzească pieptul — îmi ceru ea energie.

— Foarte bine, consimții eu.

I-am dat cel mai bun sirop calmant, care, după cum am asigurat-o, ar fi fost potrivit chiar și pentru regină. Două lingurițe în ceai seara la culcare — i-am precizat, lipind eticheta pe sticlă.

— Ce-ați spus, domnule doctor ? Știți, am surzit cumpălit de cînd mi-am spart ochelarii, adăugă ea, nu fără haz.

Nu mă puteai opri să nu rîd. Risul meu fusese pare-se molipsitor, pentru că bătrîna doamnă izbucni și dînsa în hohote.

— Sînteți plin de umor, domnule doctor — îmi spuse ea pe cînd o însoțeam spre ușă. Asta-i semn bun. Îmi plac medicii cu umor.

În dimineața zilei următoare — era într-o sîmbătă — familia Todd se afla la micul dejun în bucătărie. Dougal, soția sa și Sessica își mîncau cu poftă păsutul de ovăz. Bătrîna nu apăruse încă. Se turnă ceaiul în cești, iar Dougal își primi porția sa de ouă la pahar. Sessie se uită la ceasul din perete și făcînd o mutră acră, îi trînti bărbatului ei :

— Oare n-ar fi putut maică-ta să vină la timp la masă ? Trebuie să-i înghit toate capriciile ? Te pomenești că acum așteaptă să-i duc mîncarea în cameră.

— Poate că nu s-a sculat încă... — interveni Sessica.

— Du-te, draguțo — se adresă Sessie fiicei sale — du-te și trezește-o...

Sessica plecă, înfulecînd din cornul uns cu unt. Deodată i se auzi de sus vocea răcnită :

— Ah, e îngrozitor ! Bunicuța a murit ! Dougal puse liniștit ceașca cu ceai pe farfurie. Sessie stătea în scaunul ei, dreaptă ca o luminare.

— Moartă, draguțo ? — întrebă ea.

— Da — spuse Sessica, cu un calm ce depășea vîrsta ei. E sigur. Zace acolo reapănă ca o riglă.

În momentul acela, Dougal făcu un

semn autoritar soției sale. Ea îl urmă și intrară în cămăruța bătrînei, unde se opriră brusc.

Bătrîna era culcată pe spate, cu gura întredeschisă, cu obrazul rigid.

— Mamă ! — strigă patetic Dougal, ridicîndu-i mîna. Aceasta lunecă, căzînd înapoi pe plapumă.

Primeau amîndoi chipul ce nu se mișca. După o pauză, Sessie îi șopti bărbatului :

— Gata, acum s-a terminat, Dougal, a scăpat de suferință. Luă capătul plapumei și acoperi solemn fața palidă a bătrînei doamne Todd.

Dougal își privi soția și începu brusc să se jeluiască.

— Isuse Cristoase, Isuse Cristoase, biata mea mamă a închis ochii...

— A plecat în ceruri, la tatăl nostru, al tuturor, Dougal — îl consolă Sessie. Nu trebuie să ne îndoim de sînta sa voință. Îl luă apoi pe Dougal de braț și-l duse jos. În bucătărie, bărbatul căzu frînt pe scaun.

— Compătimente-mă — gemu el — biata mea mamă a murit.

— Nu ai nici o vină — îl asigură Sessie ferm — ai fost un fiu bun și ai făcut pentru ea tot ce se putea face. Era o bătrînică bună, dar mai devreme sau mai tîrziu trebuia să închidă ochii. Cînd te gîndești ce frumos și-a încheiat viața ! Nu bei ceva să te refaci ?

Dougal gemu din nou și dădu din cap. Sessica aduse o sticlă cu whisky, iar Dougal trase o înghițitură serioasă.

— Așa e mai bine — spuse Sessie. Reculege-te, omule, te așteaptă o mulțime de treburi. Certificatul din partea medicului, pompele funebre, asigurările...

Dougal ridică capul.

— Da, polița de asigurare. Răsufliă adînc. Bine, voi organiza totul, însă va fi multă treabă...

Se ridică, își puse șapca și ieși. Mai întîi se îndreptă spre Arden House. Îi deschise ușa lanet.

— Ianet, vreau să-l văd urgent pe domnul doctor ! — rosti sfrîșit Dougal. Știi, bătrîna mea mamă a murit...

„Bietul de el”, își zise Ianet, fără să vrea. Apoi, reculegîndu-se, adăugă sever :

— Pe doctor nu puteți să-l vedeți acum ; e plecat cu asistentul său. Vi-l trimit pe asistent imediat ce vine din Marklea. Zicînd acestea, îi trînti ușa în nas.

„Nici un fel de compătîmire, se gîndi Dougal. Fata asta nu simte nimic. Oh ! Bătrîna mea mamă... Iată, plîng de durere ca un copil”. Pe drum spre pompele funebre din Knoxhill mai opri cîțiva oameni pentru a le împărtași, suspinînd, pierderea grea care-l lovide.

La magazinul de pompe funebre „Gibson” comandă un sicriu aspectuos, dar care nu costa prea scump. Gibson era un băiat bun, avu cuvinte calde pentru Dougal și îi promise o reducere de 5 la sută dacă i se plătește în numerar. Îi făgădui de asemeni că va trimite pe cineva seara să așeze pe bătrîna decedată în sicriu.

Dougal ajunse abia spre prînz acasă. Sessie îi pregătise o masă copioasă, de la care nu lipsea nici whiskyul.

— În asemenea momente trebuie să ne fortificăm — zise ea.

— Nu am poftă de mîncare — protestă Dougal cînd i se dădu farfuria. Apoi adăugă, îndreptînd spre gură o

bucată respectabilă de carne : eu cred, totuși, că nu e bine ca omul să se lase copleșit de durere.

Sessie intră în vorbă.

— Ca să nu uităm : la cît se ridică pînă acum asigurarea ?

— Aproape cinci sute lire — răspunse în mod solemn Dougal, înfîgînd furculița în cartofii din farfurie.

— Doamne, dar asta înseamnă o grămadă de bani...

— Da, într-adevăr, e o grămadă de bani... Auzi, cineva sună.

Sessie mă întîmpină în antreu.

— Cînd m-am întors din Marklea, Ianet mi-a transmis mesajul dv. Sînt neliniștit și zdruccinat : bătrîna doamnă a murit imediat după vizita în cabinetul meu. Ce s-a putut întîmpla ?

— Cred că nu vă veți supăra, domnule doctor, dacă nu voi merge cu dv. Ar fi prea mult să mai pîșesc o dată în camera aceea !...

Am urcat singur sus. Am ridicat rulourile. Primul lucru pe care l-am observat pe mîsuța de lîngă fereastră a fost calmantul meu. Mă uitai la sticlucă : lipsea o treime.

Mă apropiai repede de pat și ridicai pleoapele moartei. Mă uitai cu atenție și deodată începui să rid în mine însumi. Am scos din trusă o sticlucă cu amoniac puternic, pe care o pusei sub nasul bătrînei doamne. Un moment nu se întîmplă nimic, după aceea însă bătrîna începu să strănute cu zgomot.

Deschise obosita ochii, mă privi și începu să caște, în timp ce eu o zguduiau.

— Domnule doctor, domnule doctor, ce faceți aici ? Am dormit atît de bine...

— Ați luat cam mult din calmant, doamnă Todd.

Apoi băgai sticlucă în buzunar și coborîi.

— Nu doriți o înghițitură de whisky, domnule doctor ? — mă întrebă în bucătărie Dougal cu o mutră de înmormîntare.

— Fie — răspunsei în mod sincer — cu toate că este pentru prima oară cînd aud că oferii cuiva de băut.

Dougal, deznădăjduit, dădu emoționat din cap :

— Într-o asemenea ocazie alcoolul este necesar, domnule doctor. Biata mea mamă, pierderea ei m-a zdrobit complet ! — Cu toții sîntem distruși — îl secondă Sessie, pe un ton pios.

— Ce putem face ? ! Noroc, Dougal.

— În sănătatea dv., domnule doctor ! — răspunse trist Dougal. Știi, vom avea nevoie de patru certificate, am asigurat-o de patru ori pe biata mamă !

Deodată se auzi de sus un zgomot puternic, urmat de trîntirea unei uși.

— Doamne ! — strigă palidă Sessie — ce s-a întîmplat ?

— Whiskyul este excelent, Dougal — făcui eu înveselit.

Se auzea cum cineva coboară scările încetșor.

— Auziți ? — strigă din nou Sessie — cineva coboară scările !

Ușa se deschise și în cameră își făcu apariția bătrîna doamnă Todd. Sessie rămase înmormurită.

— Doamne atotputernice ! — țipă Dougal, și-și vărsă întreg paharul de whisky pe cămașă.

Familia Todd privea uluită cum bătrîna își așază scaunul la masă și-și încarcă farfuria cu mîncare. Mai întîi căscă, apoi rise, iar apoi își luă carne, prăjitură și whisky, spunînd :

— Astăzi este o masă copioasă, iar eu sînt atît de flămînd !

Se apucă să mînce cu o poftă deosebită ; eu am preferat să mă scol și să părăsesc tiptil armonioasa familie, lăsînd-o pradă fericirii de a fi regăsit-o pe bătrîna.

În românește de I. MIHNEA
Ilustrație de Tia PELTZ

FILM

Vom vedea
în curînd

„un cartof, doi cartofi”

Cine ar putea contesta buna-credință a acestui domn cumsecade, judecătorul din orașelul american Howard, care a chemat-o pe Ellen-Mary dintre tovarășele ei de joacă? Intrebările lui par anodine:

- Ești fericită printre ai tăi? Bunicii, mama, Frank?
- Foarte fericită!
- Dar spune, ți-e drag frățiorul tău?
- Frank II? Sigur!
- El e însă altfel decît tine...?

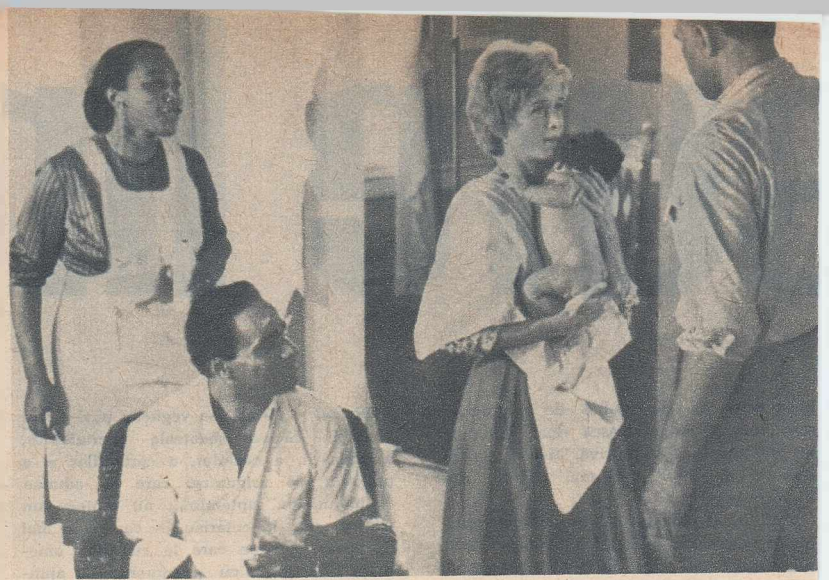


Unica scenă de paroxizm emoțional dintr-un film care evită melodrama: „Un cartof, doi cartofi” de regizorul american Larry Peerce.

— Firește, doar e băiat!
Nimic de făcut! Otrava nu se poate infiltra în sufletul acestei fetițe echilibrate. Ea nu știe că asupra familiei sale apasă un stigma, nu știe ce înseamnă o „căsătorie mixtă”, nu știe că pielea de ciocolată a frățiorului ei Frank II l-ar plasa undeva pe o treaptă inferioară față de ea, cea născută din părinți albi. Și acum, în mina acestui om paralizat de legile și prejudecățile rasiste stă puterea de a hotărî dacă Ellen-Mary va continua să trăiască fericită alături de mama ei și de noua ei familie sau va pleca dintre cei dragi pentru a urma pe un om străin care, după lege, e tatăl ei.

Luînd ca punct de pornire un fapt divers petrecut într-un orașel american autorii filmului „Un cartof, doi cartofi” (de ce oare, copilărescul „One potato, two potato” nu a fost tradus prin corespondentul său românesc „Așa-bala, portocală...”?), scenariștii Hughes și Hampton și regizorul Larry Peerce au încercat să demonstreze, prin povestea Juliei Richards, virulența unui fenomen care nu are nevoie să recurgă întotdeauna la violență pentru a-și exercita ravagiile. Lînsajul, teroarea, vexațiile de ordin administrativ și economic sînt singurele manifestări ale absurdității și inumanității rasismului? Dar abisul de revoltă și deznădejde în care e azvîrlit un copil pînă atunci fericit și echilibrat? Dar umilința impusă unui bărbat întreg și curajos, căruia culoarea pielii îi interzice să ia în mod eficace apărarea soției și a copilei sale adoptive? Dar drama unei mame condamnate să-și piardă nu numai copilul, ci și respectul acestuia?

Poate că, rezumate astfel, situațiile din „Un cartof, doi cartofi” par să invite la o viziune melodramatică a situației. Dar adeviziunea pe care o solicită filmul lui Peerce nu este de ordin exclusiv sentimental. Tonul reținut, sinceritatea expresiei, refuzul efectelor vădesc efortul de obiectivitate al autorilor, dorința lor de a polemiza fără patimă, cu generozitatea celui conștient de dreptatea cauzei sale. Pledoaria lor nu este în favoarea negri-



O familie fericită în care oamenii au uitat că au pielea de culori diferite. (În centru: Bernie Hamilton și Barbara Barrie în filmul „Un cartof, doi cartofi”.)

lor. Nu este cruțat astfel nici un anumit exclusivism al părinților lui Frank, potrivitnici la început căsătoriei sale cu Julie Cullen; nu e trecut cu vederea nici refuzul brutal al lui Frank de a primi compătimirea, poate jignitoare pentru mindria lui, a colegului său de birou. Autorii filmului pledează pentru om, pentru demnitatea lui, pentru dreptul de a avea încredere în semenii săi.

În acest sens, scenele lirice ale plimbării prin noapte a celor doi îndrăgostiți, cu momentul neașteptat în care Julie și Frank se joacă întocmai ca niște copii, au o semnificație deosebită. Ele nu sînt destinate doar să introducă o nuanță de gingășie într-un șir de imagini cvasi-documentare despre viața de toate zilele a orașului ales de Julie Cullen pentru a-și reface viața. Joaca lor, ca și atmosfera destinsă din casa fermierului Richards, constituie terenul de autentică omenie pe care s-a produs întâlnirea celor doi îndrăgostiți, terenul pe care vîd ei posibilă construirea căminului lor.

Nu e lipsit de nuanțe nici portretul lui Joe Cullen, fostul soț al Juliei. Un om slab, instabil, pe care teama de propria sa mediocritate l-a îndemnat să fugă în lume, părăsindu-și familia în voia soartei. Dorul său de o viață de familie, dorința de a-și recîștiga dragostea copilului sînt neprefăcute. Dar ceea ce-i dezlănțuie violența este amorul propriu de mascul, jignit că soția lui poate fi mai fericită cu altul, ba mai mult: cu un negru. Încrîncenarea cu care luptă să destrame această fericire, revendicîndu-și drepturile asupra fetiței, ca asupra unui obiect neinsuflețit, revelează natura lui slabă, lipsită de demnitate. Iar sentința deși îi dă cîștig de cauză nu constituie pentru el o victorie morală.

Pînă și judecătorului i se găsește un rudiment de justificare pentru hotărîrea lui, de loc solomonică. Deși e incredîntat că familia Richards îndeplinește toate condițiile pentru a-i asigura fetiței o educație exemplară și o copilărie fericită, el o smulge de lîngă mama ei, în numele griji pentru „apărarea privilegiilor pe care i le rezervă în viitor singelei ei neamestecat”. Ellen-Mary va fi astfel o femeie albă in-

vestită cu toate drepturile, în afară de acela de a privi cu încredere în jurul ei. O femeie albă respectată, dar cu sufletul iremediabil traumatizat, deoarece un moment ca acela al despărțirii de casa părintească lasă urme de neșters.

Cînd înțelege că nu e vorba de o simplă plimbare, ci că pleacă pentru totdeauna cu Joe Cullen, Ellen-Mary se opune mai întîi. Doar n-a făcut nimic rău; pentru ce să fie alungată de acasă? În fața chipului impietrit al mamei, se revoltă și începe s-o lovească cu pumnii. Cullen o urcă apoi cu sila în automobil. Și ne zguduie imaginea finală a copilei cu obrazul acela răvășit de lacrimi care prin fereastra din spate a mașinii imploră: „Iartă-mă, mamă! Nu mă pedepsi! Am să fiu cuminte! Nu mă alunga! Am să fiu cuminte! Cuminte!”

Paroxizmul scenei a fost în mod logic pregătît de gradația sobră a acțiunii, astfel că această unică secvență în care se vîd lacrimi — și încă lacrimi de copil! — nu frizează melodrama. Aci nu mai poate fi vorba, firește, de o tratare sobră. E prea stridentă nedreptatea pentru a putea pretinde protagoniștilor o comportare reținută. Dar tonul a fost imprimat de interpretarea dată pe parcursul filmului — în special de interpretări principale, Barbara Barrie (Julie), Bernie Hamilton (Frank Richards) — pe linia unei vibrații calde și discrete. Singurele momente de violență fiind introduse de aparițiile lui Joe, în interpretarea de ajuns de abruptă a actorului Richard Mulligan.

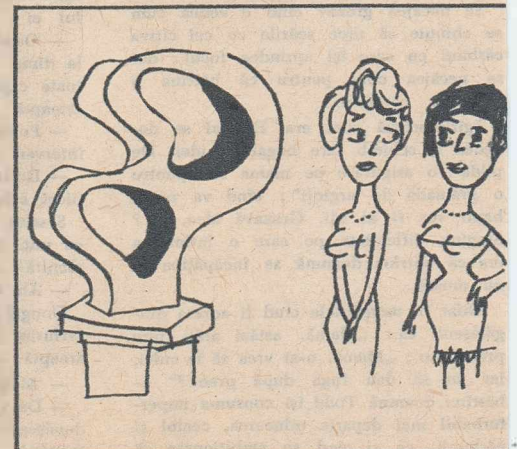
De altfel meritele performanțelor actricești ale filmului au fost recunoscute în mod unanim la Festivalul filmului de la Cannes 1964, unde actrița Barbara Barrie a fost distinsă cu Premiul celei mai bune interpretări feminine. Această distincție a avut în plus darul de a atrage atenția asupra unui film curajos, care nu dezbate doar una din cele mai arzătoare și mai delicate probleme ale actualității americane, ci mai ales cheamă la apărarea miezului de omenie din inima fiecăruia dintre noi.

Ana ROMAN

Umor de peste hotare



— I-ai pozat nud?
— Dacă a insistat afită..



Din agenda festivalurilor

"20 DE ORE"

(Marele Premiu la Festivalul de la Moscova)



Antal Pager

Am văzut la Moscova, în zilele Festivalului internațional al filmului, ultima creație, cea de-a zecea, a regizorului maghiar Zoltan Fabri: filmul **20 de ore**. Din capul locului trebuie să subliniem că decizia juriului îl plasează în contextul operelor cinematografice distinse (în șirul edițiilor) cu Marele Premiu și deci în vecinătatea valorică a unor filme ca *Insula lui Kaneto Shindo*, *Cer senin* de Grigori Cuhrai, *8 și jumătate*, șascinantul film al lui Fellini. O vecinătate prestigioasă, pe care **20 de ore** o merită și o justifică pregnant prin calitățile sale.

Filmul are ca punct de pornire un roman-reportaj axat pe ancheta întreprinsă de un ziarist într-un sat din Ungaria, unde încearcă să stabilească circumstanțele unei morți tragice. Rezultatul acestor investigații îl constituie cronica ultimilor ani ai satului unguresc, o frescă social-politică de mare profunzime. Retrospecțiile filmului dau acțiunii o mare mobilitate, prezentul și trecutul (trecutul foarte apropiat sau ceva mai îndepărtat) alternează, completându-se și desenând drumul pe care l-au parcurs personajele filmului din anii imediat următori eliberării Ungariei și pînă înspre zilele noastre. Principali eroi ai filmului sînt patru prieteni vechi, deveniți, încă din 1945, fruntașii transformărilor sociale, cei care au organizat împărțirea pămînturilor moșierești, inițiatorii primei cooperative agricole. Unul, Joska, este o minte luminată, care nu se abate de pe căile rațiunii, fiind totodată un iubitor de oameni în sensul profund al cuvîntului; altul, Anti Balogh, cu mentalitatea unor generații de oameni săraci care l-au premers de veacuri, oscilant uneori tocmai din pricina prea adinc înțipărilor complexe sociale; al treilea, Beni Kócsis, un om generos, care suportă cu stoicism și cu resemnare loviturile sorții; în sfîrșit, al patrulea, Sandor Varga, unul dintre principalii organizatori ai satului nou, om cu o natură violentă, despotică și, cum se va dovedi pe parcurs, fanatică...

Întîmplările dramatice, ai căror eroi sînt cei patru, grefate pe fondul pregnant al transformărilor din agricultura Ungariei socialiste, vorbesc de la sine despre anii frămîntați în care noul a cîștigat bătălie după bătălie, impunîndu-se ca o necesitate.

Este un prim mare merit al peliculei, acela de a sintetiza povestea celor patru prieteni, de a o încadra în evoluția generală a satului maghiar de după 1945. Și, ceea ce este de asemenea foarte im-

portant, filmul nu se mulțumește cu înfățișarea celor patru destine, ci desenează puternic confruntarea unor mari pasiuni umane.

Zoltan Fabri continuă în **20 de ore** căutările stilistice care i-au prilejuit de atîtea ori izbînzii artistice, completîndu-le, aprofundîndu-le. Măiestria regizorului este relevată, în primul rînd, de savanta imbinare a retrospectivelor cu prezentul, într-o compoziție unitară în care nu cronologia propriu-zisă este urmărită preponderent, ci cronologia stabilirii adevărurilor umane. În acest joc al planurilor temporare există un ax solid — ancheta ziaristului — care unește episoadele, le explică, le motivează, le analizează și le limpezește. Poate că, uneori, acțiunea devine exagerat de contorsionată, dar acest fapt nu supără, tocmai pentru că filmul are un temelnic filon director.

În distribuția filmului figurează unul dintre cei mai renumiți actori ai scenei și ecranului maghiar, Antal Pager, laureat anul trecut la Festivalul de la Cannes cu Premiul de interpretare masculină pentru compoziția din filmul *Clocirla*. Interpret a peste 120 de roluri pe ecran, Antal Pager a jucat în ultima vreme în filme ca: *Permis de a călca pe iarbă*, *Mă adrează ministrului*, *Marș militar*, *Paradis pierdut*, *Villa Negra*. În **20 de ore**, Antal Pager, interpretul lui Joska, realizează un personaj complex, străbătut de un puternic umanism. Îl secundează Ianos Gorbe, interpretul lui Anti Balogh. De altfel, cele două personaje realizează una din cele mai frumoase secvențe ale filmului: o bătăie dură, cu lovituri tari, necruțătoare, o bătăie neiertătoare, dar în urma căreia — și prin care — cei doi își regăsesc prietenia adevărată, tulburată și încetșată cu ani în urmă. Din distribuție mai fac parte și alți actori desăvîșiți: Adam Szirtés (Beni Kócsis), Istvan Gyorgy (Sandor Varga), Emil Keres (reporterul).

Prin premierea la Festivalul filmului de la Moscova cu cea mai înaltă distincție a Marelui Juriu (alături de primele două serii ale filmului lui Bondarcuk *Război și pace*), laureat, de asemenea, cu cea mai înaltă distincție a juriului Federației internaționale a criticii cinematografice, **20 de ore** — poate cel mai interesant film al festivalului moscovit — a trecut cu succes proba intrării în circuit internațional.

Călin CĂLIMAN

PE PLATOURI

■ Unii dintre cititorii noștri își vor fi amintit de filmul „Emirul din Buhara”, al cărui erou — înțeleptul și descărărețul Nastratin — a fost interpretat de actorul sovietic Lev Sverdlin. În afară de această realizare, cineaștii sovietici au mai produs de atunci încă două pelicule al căror erou era același Nastratin, firește în situații diferite. În prezent în studiourile „Tadjikfilm” se turnează o a patra ediție Nastratin, intitulată „Cele 12 morminte ale lui Nastratin Hogea”. În rolul hîrului erou popular, actorul Bașir Safar-ogli (în fotografie).



■ Preocupat în măsură tot mai mare de funcția de director al Teatrului Național din Marea Britanie, marele actor englez Laurence Olivier găsește totuși timp și pentru roluri în filme, alegîndu-le însă pe acelea care-i răpesc cît mai puțin timp din munca sa pe scena. Astfel, el turnează în momentul de față roluri mai mici în filmele „Khartum” (protagonist, Charlton Heston) și în „Bunny Lake a dispărut”.

■ După o lungă serie de comedii ușoare realizate în Franța (dintre care două au rulat și la noi), reputata stea a ecranului francez Dany Saval și-a mutat „sediul” la Hollywood, unde turnează alături de Jerry Lewis și Tony Curtis în comedia „Boeing, Boeing”. Ambii actori americani, dar mai ales primul, s-au arătat surprinși de talentul tinerei actrițe franceze.

■ „Vreau să tratez în acest film aspectul pozitiv al tineretului, să demonstrez că există destui tineri capabili nu numai să-și cîștige existența, dar să și iubească, să aibă sentimente umane. Vreau să înfățișez

tineri care nu se trîșează unul pe celălalt...” Cuvintele — adevărată declarație a unui regizor francez debutant, Paul Lasry, care a început filmările la „Vremea speranței”. El are în acest scop drept colaboratori pe Charles Aznavour și Georges Garvarentz ca autori ai muzicii și pe Pascale Audret, Marie-France Boyer și Madeleine Robinson printre interpreți.

■ În pofida unui titlu mai mult decît banal — „Amorurile unei blonde” — cel de-al doilea film din cariera regizorului cehoslovac Milos Forman tratează o temă de o arzătoare actualitate: tineretul contemporan și dragostea. În legătură cu filmul și realizatorul lui, două lucruri notabile: 1) regizorul Forman a obținut cu filmul său de debut — „Asul de pică” — Marele Premiu al Festivalului de la Locarno 1964; 2) în noul film debutează ca protagonistă Hana Brejchova, sora celei mai cunoscute actrițe a ecranului cehoslovac.

■ Rossana Podesta, frumoasa actriță italiană, protagonistă a superproducțiilor „Ulise”, „Elena din Troia”, „Sodoma și Gomora” etc., interpretează sub îndrumarea soțului său, regizorul Marco Vicario, rolul unei aventuriere în filmul „Șapte oameni de aur”, realizat după romanul cu același nume de J. B. Gadsdard Green.

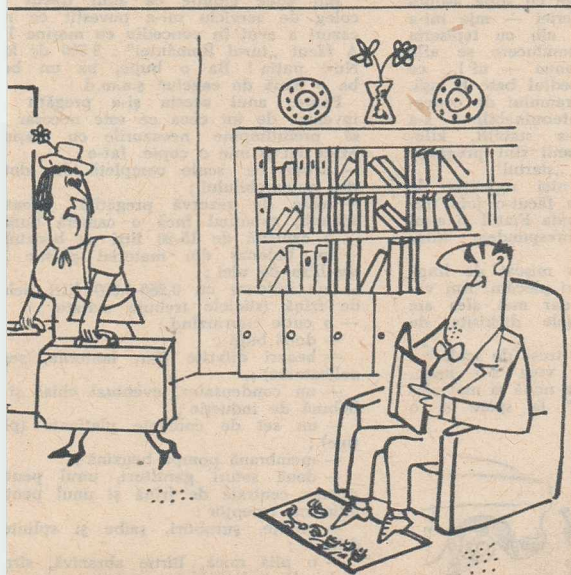


Iată-o sub această înfățișare insolită, doar una din ipostazele eroinei.

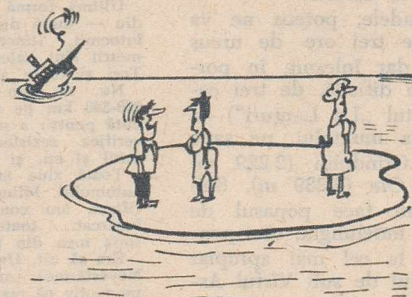
■ O piesă mult discutată, într-o transpunere cinematografică mult discutată, cu o interpretă — Elizabeth Taylor — mult discutată: „Cui îi e teamă de Virginia Woolf”, a tînărului dramaturg american Edward Albee.

■ După ce a jucat în diverse filme de o valoare artistică mai mult sau mai puțin îndoielnică, frumoasa Ursula Andress a venit la Roma pentru a turna „A zecea victimă”. De data aceasta există un gir în ce privește valoarea filmului: prezența pe generic a numelui lui Marcello Mastroianni.

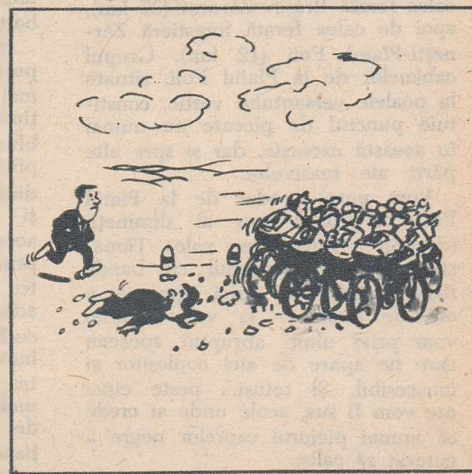
■ S-a încheiat o dispută între două actrițe franceze de frunte. E vorba de Simone Signoret și Jeanne Moreau, care intenționau să interpreteze fiecare rolul principal feminin într-un film realizat după romanul „Marinarul din Gibraltar” de Marguerite Duras. Disputa a luat sfîrșit în favoarea lui Jeanne Moreau, care va începe turnarea la iarnă. Regizor, englezul Tony Richardson.



- Degeaba te bucuri. Le duc la reparat...



- Și cît mai are de gînd maică-ta să rămînă la noi?



- I-ai luat numărul?

LA DRUM !

SPRE CRESTELE DE CALCAR ALE PIETREI CRAIULUI

În concertul grav, maiestuos al Carpaților noștri, Piatra Craiului pare un strigăt de biruință miraculos materializat într-o gigantică lamă de calcar; un strigăt care izbucnește spre înălțimi cu acutele de o zguduitoare frumusețe ale crestelor sale, albe ca marmura unui fronton de templu antic.

Dar una este să admiri de la distanță această superbă catedrală a naturii și alta să-i treci pragul pentru a cunoaște nenumăratele-i podobe.

Cum să pătrundem în această lume a frumuseților de piatră? În primul rând, lăsând de o parte prejudecata că Piatra Craiului îți cere calitate și echipament de alpinist. Este adevărat: drumurile în acest masiv sînt mai lungi (cabanele sînt încă puține) și au cîteva porțiuni mai dificile. Cu o rezistență pregătită în cîteva drumeții, cu talpă de cauciuc sau microporos la o încălțăminte comodă (ghete de baschet de exemplu), într-un grup echilibrat, se poate cutreiera muntele pe principalele poteci. Se poate parcurge și acel perete apusean (Westwand) pe care unii îl consideră un preludiv al alpinismului.

Intrarea în masiv este înlesnită de calea ferată Brașov-Zărnești (27 km), apoi de calea ferată forestieră Zărnești-Plaiul Foi (12 km). Grupul cabanelor de la Plaiul Foi, situate la poalele versantului vestic, constituie punctul de plecare nu numai în această excursie, dar și spre alte părți ale masivului.

Vom porni așadar de la Plaiul Foi, la primul ceas al dimineții (drumul e lung!), pe valea Tămașului, urmînd marcajul cu bandă roșie. Ajuși — după aproape o oră de mers — la valea Șpirlei vom privi uluiți abruptul apusean care ne apare de aici copleșitor și inaccesibil. Și totuși... peste cinci ore vom fi sus, acolo unde ai crede că numai piciorul caprelor negre a cutezat să calce.

Iată cum! Lăsăm la o parte valea Șpirlei și urcăm pe Birsă Tămașului, ajungînd, cam într-o oră, la stîna din Tămaș, de unde avem o



perspectivă mai largă spre fantasticul abrupt. Mai consacram o oră de mers, pe care o încheiem pe o potecă bolovănoasă, etapei care ne duce la 1640 de metri altitudine, la Zăplaz. Sub acest nume, Piatra Craiului ne înfățișează una din ciudatele sale podobe: un impresionant șir de arcade și bolți de calcar strălucitor în care apa a săpat ochiuri, încadrînd în rotunjimile lor imperfecte cîte o fărîmă din albastrul intens al cerului.

Ocolind arcadele, poteca ne va purta, timp de trei ore de urcuș mai greu — dar înlesnit, în porțiunea cea mai dificilă, de trei cabluri (în punctul „La Lanțuri”) — pînă la creasta muntelui, pe șaua dintre vîrfurile Grindului (2229 m) și vîrfurile La Om (2239 m). Sub acest vîrf vom face popasul de prînz, nu prea îndelungat, căci pentru a ajunge la cel mai apropiat adăpost, refugiu de sub Vîrfurile Ascute, avem nevoie de aproximativ încă patru ore. De acolo vom putea coborî la cabana Curnătura, de unde ne despart de Zărnești 3-4 ore de mers (pe drum marcat cu bandă galbenă) sau vom reveni la cabana Plaiul Foi, de unde vom folosi din nou traseul forestier pentru înapoierea la Zărnești.

S. BONIFACIU

COLȚUL AUTOMOBILISTULUI E de prisos?

Emoțiile au trecut. Automobilul se odihnește în garaj, în curte sau chiar pe stradă, în fața locuinței.

Au încetat și discuțiile cu soția asupra culorii mașinii și tapiseriei — mie mi-a plăcut bej și ea voia alb cu tapiseria roșie... Carnetul de conducere se află la locul lui în portmoneu — uf!... ce mai emoții — iar concediul bate la ușă.

Ultima formă a programului de concediu — după discuții interminabile — s-a întocmit, itinerarul s-a stabilit, kilometrii sînt calculați, banii sînt pregătiți. Toți și toate așteaptă „startul”.

Nu, nu am uitat nici repetiția de 200-300 km pe care am făcut-o joia trecută pentru a ne acomoda Fiatul și a-mi verifica rezistența. Corespundem întru totul și eu, și mașina.

Toată ziua nu m-am mișcat de lângă automobil. Mîine în zori plecăm. Am verificat, am controlat, dar mai ales am încărcat... toate bagajele dichisite de soția mea din timp.

Era să uit. Unde este trusa de scule?... Nevastă-mea nu prea vrea s-o luăm, pe motiv că mașina este nouă și mai ales pentru că „zdrăngăne” la spate și o

nervează. Eu totuși o iau, mai știți S-o desfac sau să n-o desfac? O desfac, pentru că s-o leg mai bine, să-mi sune sculele. Vreau să am liniștea.

Îmi aduc aminte că anul trecut coleg de serviciu mi-a povestit ce răzuri a avut în concediu cu mașina în România: 2500 de km. Nu-i puțin! Ba o bujie, ba un bidon de cauciuc s.a.m.d.

Pentru anul acesta și-a pregătit inventar de tot ceea ce este necesar să preîntîmpine necazurile cu mașina. Mi-a dat și mie o copie. Iată-o:

- trusa cu scule completă din dotarea automobilului;
- roata de rezervă pregătită pentru schimb, eventual încă o cameră bună;
- o canistră de 15-20 litri cu benzină;
- un bidon de material plastic un litru de ulei;
- un bidon de 0,250-0,300 litri lichid de frînă (sticlele trebuie evitate);
- o cutie cuprinzînd:
 - două bujii;
 - becuri diferite (far, lanterne, semnalizatoare);
 - un condensator, eventual chiar și bobină de inducție;
 - un set de contacte platinat (platinat);
 - membrană pompă benzină;
 - două seturi gamituri, unul pentru pompa centrală de frînă și unul pentru cilindru receptor;
 - piulițe, șuruburi, șaibe și splinturi diferite;
 - o pilă mică, hîrtie abrazivă, sîr și bandă izolatoare;
 - o cutiuță cu unsoare și dacă este posibil chiar un tecalemit mic (pom pentru gresat);





POVESTEA VORBEI

Ceva despre fanatici

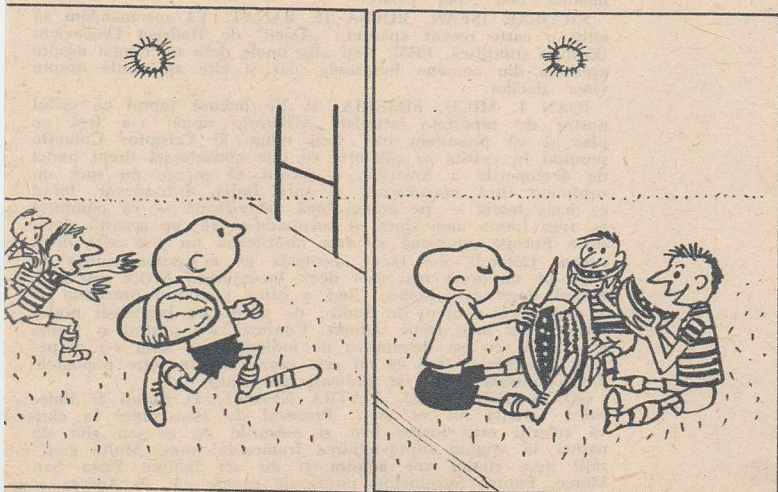
La romani, *fanatismul* era pus în legătură cu religia: un *fanaticus* era un om ale cărui gesturi, vorbe și fapte erau atribuite unui impuls divin. La această presupusă comunicare directă între om și divinitate puteau ajunge slujitorii templelor; ideea e sprijinită de originea cuvântului *fanaticus*, derivat din *fanum* (= templu). Tot din *fanum* se trage și *profanus* (în românește profan), adică persoană „din afara (pro-) unui templu”, „neinițiată în tainele cultului” și apoi „neinițiată” în general.

În Orient, entuziasmul orb al fanaticilor se realiza prin consumarea unui praf extras din planta denumită științific *Cannabis indica*, o specie de cîneșă exotică: acesta este *hașișul* (cuvînt arab). Existau în Orient principii care dădeau hașiș unor slujitori ai lor; cu mințile tulburate, aceștia erau gata la orice și stăpîinii îi foloseau pentru a ucide pe dușmanii lor personali. Numele acestor ucigași a pătruns în limbile din apusul Europei în vremea cuceririi arabe, suferind unele schimbări firești de pronunțare. De exemplu, în italienește *hașiș* devine *ascisc*, iar criminalul consumator de hașiș se numește *assasino*. De aici provine *assasin* din franceză și apoi din română. Din cauza diferenței de rostire la care s-a ajuns, astăzi nu mai identificăm în cuvîntul *assasin* numele hașișului și nu avem de ce să bănuim că altădată *assasinii* erau niște criminali fanatici, care acționau orbiți de efectul unui narcotic oriental.

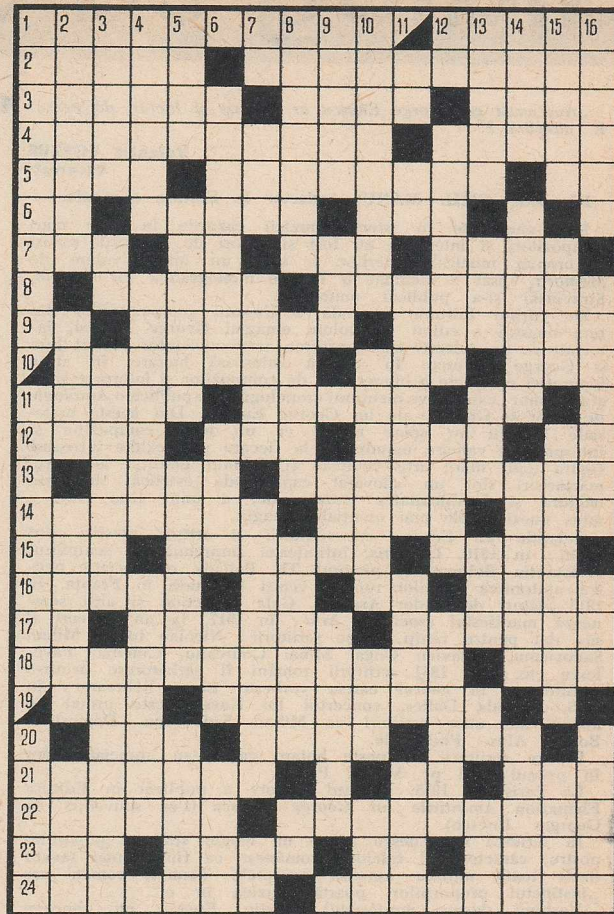
Ing. S. LUCIAN

Sorlin STATI

TURTURICĂ



Gh. CHIRIAC



CULINARĂ

16
24

ORIZONTAL : 1) Spanac (pl.) — Fără pic de zeamă. 2) Îmbucări — Cîrnați de porc preparați cu mult piper și usturoi. 3) Auxiliare ale bucătărilor — Mișcare ritmică provocată de contractările inimii — Cînstire. 4) Unități comerciale cu articole comestibile — Preparat din lapte, ouă și zahăr, servit ca desert sau adăugat ca ingredient la unele prăjituri. 5) Verb comun la prepararea mititeilor, sarmalelor și pirjoalelor — Serviciu de masă — La marmeladă. 6) Agățat la un capăt — Covrig — Diminutiv masculin. 7) Livadă (trans.) — Secure ! — Pronume — Nelipsită de la bucătărie. 8) Piperat — Șip (dim.). 9) Poftim — Pus — Ca la țară. 10) Coastă de porc (pl.) — Povestea cu cocoșul roșu — Din băcănie ! 11) Pom al cărui fruct se prepară cu sos — Gătît — Cere !

12) Aer — În mijlocul raionului — Codași, buni de rasol — O felie de salam ! 13) Mîndria cofetarilor — Curățai. 14) Procesioni — Cunoscută unitate alimentară bucureșteană — Îi place carnea de pasăre (pl.). 15) Pește slab, bun de salată — Ciorbă lungă (masc.) — În uvertura meniului. 16) Apărută pe nepusă masă... — ... la sarmale ! Material pentru tort — Uite. 17) Poftim ! — Strîns la un loc — Mustul care nu mai e dulce. 18) Atrăgătoare — Reflexiv. 19) Intocmai — Instrumentul birocratului. 20) Intră în tratație ! — Venit domnesc — La unele feluri ! 21) Roșii — Cel nou e întîmpinat cu masa întinsă — Zgomot de tacîmuri. 22) Turtită — Pastă preparată prin fierberea cu zahăr a fructelor. 23) Doctorand (abr.) — Cuptor (mold.) — Dînsa — Pantalon rustic. 24) Bomboane — Chiftele în sos cu foi de dafin.

VERTICAL : 1) Locul unde sînt preparate bucatele (pl.) — Tremură-n bucate — Infinitivul așteptărilor... prăjite. 2) Aceeași ciorbă (fem.) — Așcutit — Furnizare de fructe — Bun la tavă sub formă de mezeluri etc. 3) O gaură în covrig... — ...și niște resturi de cîrnați — Fabrică oțet (pl.) — Teatrul satiric muzical. 4) Face obiecte de aramă ! Indispensabil la prepararea murăturilor, cîrnaților, mititeilor, pititei și a... mujdeiului — Arbore exotic din fructele cărui se prepară o băutură răcoritoare. 5) Delectau pe participanții la festinurile antice — Inversunați — Prăjituri în formă de sul — Gustare înaintea primului fel de mîncare (mold.). 6) Pîinile cînd s-au învechit sau fripturile cînd au stat prea mult la cuptor — Oraș în India — Dat cu ulei — Rege biblic. 7) Teșite — Tot (reg.) — Bucium mic făcut din scoarță de alun (reg.) — Slăbiciune extremă provocată de lipsa de hrană — Resturi de sarmale. 8) Se bagă în ciorbă — Circ german care a dat spectacole și la București — Sine qua non-ul fleicii — Masă pe jumătate. 9) Tatăl vițelului (pl.) — Acest — Sediul răbdărilor prăjite — Pătălăgică. 10) Înghețată (masc.) — Mititei — Bun pentru orice — La hrean ! 11) Dese ! — Diftong — Ardeai — Copoi aromelor — Gustul migdalelor lui Topîrceanu (sing.). 12) Unu și cu una ! — Dospit — Burlaci (fig.) — Lună (pl.). 13) Aște mai groase — Șal anagramat — Pastă preparată din făină de porumb — „... cîrip” — Articol — Pește bun pentru rasol. 14) Masa de seară (pl.) — Prepară pînea — Aureșc obiectele... — ...întrebuințate (sing. fem.). 15) La orice fel de preparate — Moral — Pregătește în fel și chip... mușchii — Stropit. 16) Toast prelungit — Răstimp de liniște în cadrul unei perioade frămîntate (pl.) — Murați pe urmă — Și acum... poftă bună.

Nicolae AMARIEI

Dezlegarea jocului „MÎNDRELE NOASTRE PODGORII”,
apărut în nr. trecut

ORIZONTAL : 1) VITA DE VIE — COTNAR. 2) IRIGARI — ODOBESTI. 3) NICULITEL — TARI — S. 4) AMAR — GANIMEDE — AL. 5) TE — IDOM — CUS — NURI. 6) SIDONIA — STI — RIN. 7) OGNA — ANTICI — OMAG. 8) LUT — C — ALBA — ARAD. 9) I — AMAN — OITA — ETNA. 10) TERAZ — S — SONA — OAC. 11) EMINESCU — TATAR — L. 12) ITALIA — MO — NOLITA. 13) OSO — ANTRENATI — OM. 14) VARA — AI — DES — GUPA. 15) IR — NS — URAL — DORIT. 16) D — ACIA — IL — LATIRE. 17) INSUFLETITA — ETC. 18) U — ATOSI — IASI — EEM. 19) VRANA — O — RT — ALAI. 20) BEA — ACICULARE — ND. 21) US — PRIMAVARA — AUA. 22) TEMA — AURA — IRIS — S. 23) ULISE — NICORESTI. 24) CABERNET — VESTITI.

„Am auzit că George Enescu ar fi scris și lucrări de proză. E adevărat?”

Valentin COBZUC
București

Răspunde EMIL MANU, redactor la Editura muzicală.

Sînt cunoscute în istoria muzicii cazurile în care mari compozitori și interpreți au fost și autori de memorii, eseuri și cronici muzicale. Berlioz a scris un masiv volum de *Memorii*, Liszt a închinat o lucrare monografică lui Chopin, Stravinski și-a publicat amintirile.

De curînd Editura muzicală a Uniunii compozitorilor din țara noastră a editat un volum omagial *George Enescu*, întocmit de un colectiv sub îngrijirea academicienilor Mihail Jora și George Oprescu. În această valoroasă lucrare, în afara biografiei complete a operei sale de compozitor și interpret și în afara unor exhaustive mențiuni cronologice, se publică o *Antologie de texte și Gînduri* ale lui George Enescu. Din aceste materiale Enescu nu apare numai ca un mare compozitor și interpret de valoare mondială; la fiecare pas texte înțelegesc figura unui mare artist-cetățean și a unui gînditor ale cărui măturisiri sînt un adevărat capitol de estetică, iar prin căldura și luminozitatea frazei sale, a unui liric care a adus poeziei cele mai esențiale omagii.

Relațiile lui Enescu cu scriitorii și artiștii plastici sînt vechi: în 1910, la Paris, înființează împreună cu sculptorul Constantin Brîncuși și pictorul Th. Pallady o asociație pentru ajutorarea tinerilor români veniți la studii în Franța. În 1915 alături de Tudor Arghezi, Gala Galaction și alții semnează manifestul asociației *Arta*; în 1917, la un concert al său dat pentru răniți, citește scriitorii: Nicolae Iorga, Mihail Sadoveanu, Octavian Goga, Mihai Codreanu, Cincinat Pavelescu etc.; în 1931 scriitorii români îl sărbătoresc printr-o manifestare în cadrul căreia vorbește Liviu Brebreanu; în 1945, la sala Dalles, concertul lui Enescu este urmat de lecturi ale unor scriitori ca Mihail Sadoveanu, Demostene Botez, Alex. Philippide.

Printre scriitorii de peste hotare care l-au apreciat cităm în primul rînd pe Marcel Proust.

La Paris, în 1955, Bernard Gavoty a publicat în Editura Flammarion *Amintirile lui George Enescu* (*Les souvenirs de Georges Enesco*).

În scrierea sa, Enescu aduce un elogiu strălucit poporului nostru, caracterizînd folclorul românesc ca fiind „mai savant decît toată muzica așa-zisă savantă”. Tăranul român are „instinctul proporțiilor, poartă muzica în el”.

Vorbînd despre meșteșugul artistic, Enescu nu concepe „elevația spirituală” decît prin muncă: „Omul nu posedă toate antenele și toți lobii cerebrali pentru a sesiza frumosul. Acesta se dezvoltă prin exerciții. Lobii vibrează cu frumosul, care este o realitate vie, cosmică”.

Interviul intitulat „Miine în parcurile Bucureștiului”, apărut în nr. 18 din 1 Mai al revistei noastre, a stîrnit nenumărate ecouri. Despre unele din ele s-a mai vorbit în precedentele apariții. Unul dintre ecouri — cel din scrisoarea cititorului nostru Șerban Constantin din Vulcan — a fost publicat în „Flacăra” nr. 24 din 12 iunie, la rubrica „Dialog cu cititorii”.

În numărul de față publicăm spicuiuri din alte cîteva scrisori primite în ultima vreme, în care cititorii noștri iau atitudine, pro și contra, față de proiectul creării unei „perspective Brîncuși” în parcul Herăstrău. Astfel, tov. Paul China din Tr. Severin ne scrie că „în locul perspectivei «Brîncuși» ar fi preferat ridicarea unei statui într-unul din parcurile bucureștene, în memoria marelui nostru sculptor. De asemenea — continuă tov. China — cu banii necesari pentru realizarea copiilor după operele lui Brîncuși de la Tg. Jiu, mai bine s-ar achiziționa cîteva din operele marelui nostru artist aflate peste hotare: aduse în patrie ele ar înfrumuseța parcurile și ar îmbogăți muzeele noastre, în care genialul sculptor este, din păcate, prea puțin reprezentat”.

Tovărășia Maria Coroban din Petroșani se întreabă dacă „monumentele originale din parcul orașului Tg. Jiu vor mai avea valoarea artistică pe care o au acum, dacă li se vor face replici” și răspunde afirmînd că niciodată aceste opere nu vor mai fi privite cu aceeași curiozitate și admirație, nici în Capitală unde vor fi așezate copile și nici în inima Gorjului, la Tg. Jiu, unde vor rămîne originalele. „Nu concep și nu pot admite copii după operele lui Brîncuși”, conchide tov. Coroban.

„Care este cea mai veche competiție mondială de fotbal?”

Iordan LUCHIAN
com. Rimnicu de Jos, rn. Istria

Răspunde VICTOR BÂNCIULESCU, ziarist sportiv.

Cea mai veche competiție mondială de fotbal a fost fără îndoială turneul olimpic de fotbal, prezent pentru prima oară în programul Jocurilor Olimpice la ediția a II-a, în 1900. De atunci, cu excepția anului 1932, turneul de fotbal nu a lipsit de la nici o ediție a J. O. Echipa României a jucat înfrîngătoare la un asemenea turneu în 1924, cînd a fost învinsă în turul II de echipa Olandei cu 6:0.

Un campionat mondial de fotbal se dispută pentru prima oară abia în 1930. Organizarea competiției este acordată Uruguayului, care cîștigase ultimele două turnee olimpice (1924, 1928). Valorificîndu-și din nou superioritatea tehnică, echipa țării gazdă cîștigă campionatul, învingînd în finală pe rivala ei tradițională, echipa Argentinei cu 4:2. La această primă ediție a campionatului mondial, din 1930, participă și echipa României care învinge echipa Perului cu 3:1, dar pierde apoi cu 4:0 în fața echipei Uruguayului.

Campionatul mondial de fotbal poartă de fapt titulatura „Cupa mondială Jules Rimet”, după numele donatorului, fost timp de mulți ani președintele Federației internaționale de fotbal — asociația F.I.F.A.

Disputat din 4 în 4 ani, campionatul mondial a fost cîștigat pînă acum de cîte două ori doar de echipele Uruguayului (1930, 1950), Italiei (1934, 1938) și Braziliei (1958, 1962).

„Am auzit că a fost domesticit struțul. Ce foloase poate aduce el omului, acum cînd nici măcar penele de struț nu se mai poartă la pălării?”

Valeria SION
Constanța

Intr-adevăr, la începutul secolului nostru, pălăria cu pene de struț constituia un prețios obiect în garderoba feminină. După primul război mondial, însă, femeia modernă a renunțat la această podoabă, fapt care a dus la ruina pe viătorii de struți. Iată însă că, în ultimii ani, oamenii de afaceri africani au creat o ramură nouă a aviculturii: creșterea struților. Micul orașel sud-african Oudtshoorn a devenit centrul acestor crescătorii și este socotit astăzi drept capitala mondială

GEORGE ENESCU ȘI PROZA SA

CITITORII CĂTRE CITITORII

a comerțului cu struți. Producția generală anuală a tuturor crescătorilor este de 40 000-45 000 de capete. Se poate spune deci că struțul a fost domesticit, deși crescătorii sînt bine împrejmuite pentru ca „pensionarii” să nu fugă. Femelele struților face pînă la 15 ouă pe an. Dintr-un astfel de ou, care cîntărește 1 350 gr, se poate prepara o omletă pentru cel puțin 12 persoane. Cînd în cuib s-au adunat 10-12 ouă, începe cloccitul, care durează șase săptămîni. Zina clocește mama, iar noaptea — tatăl, care în acest timp este mai feroce decît un tigr. După ce au ieșit primii pui, părinții pleacă din cuib cu ei, dezinteresîndu-se de restul ouălor. Crescătorii termină însă și cloccitul acestor ouă, cu ajutorul instalațiilor electrice. Acum 50-60 de ani, cînd nu se cunoștea cloccitoarea artificială, ouăle părăsite de struți erau cloccite în continuare de... fete tinere, îmbrăcate cu fuste largi și groase.

În afara ouălor, care sînt apreciate de mulți gurmanzi, struțul mai furnizează și alte produse: din carnea lui, tăiată în fișii lungi, sărată și uscată, se face un fel de pastramă foarte căutată; din piele, după tăbăcire și vopsire, se fac pantofi de damă și poșete; din oase se fac îngrășăminte; iar ouăle, care nu sînt mîncate și nici nu ajung la cloccit, sînt preparate special ca obiecte de vânzare pentru turiști. Vinătoria de struți nu mai este o întreprindere rentabilă, struții sălbatici fiind din ce în ce mai rari. Un struț adult, care ajunge pînă la 2,50 m înălțime, cînd este urmărit de vînători face 25 km pe oră și poate fugi neîntrerupt timp de 12 ore.

Următorii cititori doresc să corespundă: Titu Cătănoiu, tehnician, Craiova, str. Cucului 16: filatelie, ilustrate; Aurel Mocanu, Birlad, str. Tutovei 10: teme diverse, ilustrate; Mircea Pătrășceanu, Birlad, str. Tutovei 10: teme diverse, ilustrate; Gh. Țoiu, mozaicar, Craiova, com. Braniste 5: teme de prietenie; Monaliza Dumitrescu, funcționară, Mizil, str. Tudor Vladimirescu 22: cinema, muzică ușoară; Traian Prodan, muncitor, Lupeni, str. Tudor Vladimirescu, căminul nr. 9, et. 1, ap. 31: ilustrate; Marin I. Sanda și Valeriu Balanat, Tr. Severin, electricieni, stația de transmisie, Calea Tg. Jiului: ilustrate; Ștefan Constantin, șofer, Constanța, str. Mihai Dimitriu 4: ilustrate, sport; Livia Aneută, elevă, București, str. Bazaltului 6, rn. Bălcescu: teme diverse; Mihai Pleșu, diplomat în științe juridice, București, str. Al. Sahia 59: ilustrate; Victor Bușilă, bobinator, și Ion Agachi, mecanic, com. Corbeni, satul nou, rn. Curtea de Argeș, muzică ușoară; Teodor Micu, operator chimist, Piatra Neamț, bd. 9 Mai 7: teme diverse, ilustrate; Băbănaș Lidia, Cluj, str. Copernic 5: teme diverse.

O DEZBATERE: BRÂNCUȘI ÎN PARCURILE CAPITALEI...

POȘTA NOASTRĂ

PRIMA COMPEȚIȚIE MONDIALĂ DE FOTBAL...

LA CE-I BUN STRUȚUL?

CONSTANTIN VILCEANU, PETROȘANI. 1) Sperăm că nu mai credeți în legenda lui Adam și Eva... Ca atare, vă este ușor să înțelegeți că cei peste 3 miliarde de oameni, care populează azi globul, nu se trag din una și aceeași mamă. Omul a apărut — ca urmare a evoluției vieții pe pămînt, desfășurate timp de sute de milioane de ani (după o teorie recentă, planeta noastră ar avea vîrsta de 5 miliarde de ani) — nu într-un Eden legendar, ci în toate cele 5 continente, oriunde natura a creat condiții pentru dezvoltarea ființelor superioare de pe scara animală. Ca atare și graiurile acestor ființe au evoluat și s-au dezvoltat separat unele de altele. Migrațiunile popoarelor, creșterea numărului populației, intensificarea treptată a legăturilor economice dintre diferite regiuni ale continentelor și chiar dintre continente, au făcut ca populații înainte izolate unele de altele și vorbind graiuri cu totul diferite, să intre în contact, influențîndu-se reciproc în diferite domenii, inclusiv cel al limbii. Și dacă străvechea totală izolare (unul față de celălalt) a triburilor primitive a dus la apariția unei multitudini de graiuri — contactele dintre ele, de mai tîrziu, au avut drept urmare și noi evoluții ale acestor graiuri. 2) În natură, orice specie de ființă vie, indiferent dacă e plantă sau animal, are propriile sale caracteristici. Aceste caracteristici — cum ar fi, în cazul plantelor, la care vă referiți, tulpina, culoarea sau parfumul florilor etc. — sînt rezultatul unei evoluții de milioane și milioane de ani. Foarte schematic prezentate, lucrurile se prezintă astfel: în decursul evoluției sale, în anumite condiții de mediu, o plantă oarecare, spre a se înmulți, a avut nevoie să atragă insectele care să-i transporte polenul: în acest scop ea a produs un anumit parfum sau a dat florii o anumită culoare (ori amîndouă o dată). Noile calități (dobîndite, repetăm: în decursul unor perioade îndelungate) au fost transmise urmașilor, care la rîndul lor le-au perfecționat. Ele difera de la specie la specie, după cum înseși speciile difera între ele.

NELU TĂTARU, TIMIȘOARA. 1) Despre principatul de Monaco, am publicat mai multe materiale. Printre ele, nu demult, comentariul „Onassis așteaptă”, apărut în cadrul rubricii „Cadran internațional” în nr. 17 din 1965. Cîteva date vă dăm însă și aici: principatul este așezat la frontiera dintre Italia și Franța (pe Riviera franceză), are o suprafață de circa 2 kmp și o populație de 24 600 locuitori. Capitala Monaco-ului este Monte Carlo. Principatul a fost fondat în anul 1333 de Charles Grimaldi I. 2) Am trimis sesizarea dv. forurilor competente și vă vom aduce la cunoștință răspunsul imediat ce-l vom primi.

NICOLAE ÎSFAN, BOCSA II, BANAT. Vă recomandăm să citiți o carte recent apărută: „Dacii” de Hadrian Daicovicu (Editura științifică, 1965). Veți afla unele date nu numai despre așezarea din comuna Berezovia, dar și alte amănunte despre viața dacilor.

IOAN I. MICU, SIMERIA. 1) Ne bucură faptul că ciclul nostru de reportaje intitulat „Călătorie nouă” v-a fost pe plac și vă promitem că-l vom relua. 2) Cristofor Columb, pomînd în vestita sa călătorie ce este considerată drept punct de descoperire a Americii, a socotit că merge nu spre un continent încă necunoscut, ci spre India. Intr-adevăr, lînd ca bază teoria — pe atunci încă neverificată — că pămîntul ar avea forma unei sfere, și socotindu-se că, pe această sferă, între Europa apuseană și Asia răsăriteană nu s-ar afla decît ocean, Columb și-a făcut socoteala că ar putea ajunge în India pe un drum mai ușor decît înconjurînd Africa sau străbătînd deșerturile arabe. Cînd a atins pămîntul american el a crezut că a ajuns în India; de aceea pe băștinaișii noilor teritorii i-a luat drept indieni. Confuzia s-a păstrat o vreme și, o dată cu ea, denumirea de indieni, care apoi s-a perpetuat. Binăntele însă că nu este nimic comun între popoarele din peninsula India și indienii americani.

GILDA SUBȚIRELU, PIATRA NEAMȚ. 1) Puteți fi liniștită: Veneția nu va pieri. Procesul de scufundare la care vă referiți este foarte lent și măsurile ce se iau sînt de natură să asigure supraviețuirea frumosului oraș. Multe generații de-a rîndul vor admira și de aci înainte Piața San Marco, Puntea Suspinelor, pitoreștile canale etc. 2) Adresa — cînd vă va veni rîndul.

V. SILVIAN

memento

■ Alături de expoziția de la Muzeul arhivelor statului din București (pe care am anunțat-o într-un număr trecut) și de apariția volumului I de Opere de Vasile Alecsandri, semnăm alte două acte de cultură menite să comemoreze cei 75 de ani de la moartea poetului. Este vorba de organizarea unei Expoziții Alecsandri la Muzeul literaturii române (manuscrise, ediții, studii, reviste etc.) și de alta asemănătoare la Iași. Împreună cu celelalte manifestări din preajma și din perioada „Zilelor Vasile Alecsandri” (10-15 septembrie 1985), acestea înlesnesc, la rîndu-le, cunoașterea bogată a vieții și operei scriitorului.

■ Seria de Scrieri ale lui Tudor Arghezi a ajuns la volumul 9, constituind astfel, după cele 19 volume din Operele lui Sadoveanu, cea mai amplă ediție de autor apărută la Editura pentru literatură, ale cărei eforturi și în ce privește aspectul grafic al Scrierilor se cuvin reținute. Vo-

lumul 9 cuprinde „Ochii Maicii Domnului”, subintitulat poem în proză.

■ Un alt eveniment semnificativ în șirul aparițiilor editoriale recente îl constituie volumul de versuri al lui Miron Radu Paraschivescu, intitulat Versul liber. E în fond aci versul care merge liber la inima cititorului, producându-i necontenite surprize și bucurii, relevându-i multe din frumusețile scrisului acestui poet.

■ Eusebiu Camilar a tipărit la Editura tineretului un bun volum de Povestiri eroice. Limba lui colorată și cu ușoară patină arhaică, bogata imaginație a scriitorului, simțul nuanțelor și al măsurii au dus la reînvierea în pagini atrăgătoare a unor figuri și întâmplări într-adevăr eroice din trecutul nostru.

■ Interesantă Nuvela polonă contemporană, carte apărută la Editura pentru literatură universală, propunându-ne lucrări ale unei serii de personalități marcante ale literaturii polone. Tra-

ducere : Alice Gabrielescu și Mihai Mitu.

■ Literatură consacrată lui Napoleon Bonaparte, cuprinzînd circa 200 000 de titluri, s-a mai îmbogățit recent cu două volume : En mille images de Claude Manceron — o imagine luminoasă a lui Bonaparte și Antinapoleon, de Jean Tulard — un portret sumbru al corsicanului.

■ O traducere în esperanto a epopeii finlandeze Kalevala a fost publicată recent de UNESCO. Autorul traducerii, ziaristul finlandez Leppäkoski, a lucrat trei ani la această versiune a celebrei opere.

cartea

Continuăm să publicăm (vezi și „Flacăra” nr. 34 din 21 august a.c.) spicuri din repertoriul stagionii teatrale de toamnă așa cum ne-au fost comunicate datele de unii directori de teatre.

Autori contemporani. Jean Anouilh — BECKET, O'Neill — DIN JALE S-A ÎNTRUPAT ELECTRA, Ed. Albee — CINE SE TEME DE VIRGINIA WOOLF, Tennessee Williams — PISICA PE ACOPERIȘUL INCINS (Teatrul Național I. L. Caragiale), Georg Büchner — MOARTEA LUI DANTON, Peter Weiss — MARAT, DE SADE (Teatrul Lucia Sturdza-Bulandra), Eduardo de Filippo — ARTA COMEDIILOR, A. Miller — DUPĂ CĂDERE (Teatrul de Comedie), A. Camus — CALIGULA, B. Brecht — GALILEO GALILEI, S. Beckett



Arthur Miller

teatru

— ÎN AȘTEPTAREA LUI GODOT (Teatrul C. I. Nottara), Max Frisch — ANDORRA (Teatrul Mic), Fr. Dürrenmatt — ROMULUS CEL MARE, Fr. Billetdoux — CIN-CIN (Teatrul Muncitoresc C.F.R.-Giulești), A. Laurente — POVEȘTE DIN CARTIERUL DE VEST (Teatrul Ion Creangă), Th. Wilder — PEȚIȚAREA (Teatrul evreiesc de stat), Jean Anouilh — INTILNIRE LA SENLIS (Teatrul de stat Bacău), Andre Roussin — CIND VINE BARZA (Teatrul de stat Baia Mare), A. Wesker — RĂDĂCINI (Teatrul de stat Braila), A. Camus-Faulkner — RECIVEM PENTRU O CALUGĂRIȚĂ, Felicien Marceau — OUL, Dario Fo — PORUNCA A 7-A (Teatrul de stat Brașov), Evan Mac Coll — RAMURA DE

MĂSLIN (Teatrul de stat Galați), A. J. Cronin — JUPITER SE AMUZĂ, Irving Shaw — ȘANTAȘUL, E. Șvarț — REGELE GOL (Teatrul de stat Oradea), Max Frisch — DON JUAN SAU DRAGOSTEA DE GEOMETRIE, A. Wesker — CARTOFI PRAJITI LA TOATE FELURILE (Teatrul de stat Ploiești), R. Thomas — 8 FEMEII (Teatrul de stat Reșița), G. Weisenbaum — DOUA FETE DIN STELE (Teatrul de stat, secția germană, Timișoara), J. Osborne — PRIVEȘTE ÎNAPOI CU MINIE (Teatrul de stat, secția maghiară, Timișoara), A. Miller — INCIDENT LA VICHY.

Sperăm că bătaia primului gong ne va vesti o stațiune despre ale cărei succese să vă informăm în coloanele „Flacării”.

■ Luna viitoare se reia tradiționala prezentare în premieră a unor noi filme românești, întreruptă în lunile de vară. În luna septembrie, un film polițist realizat cu abilitate de Vladimir Popescu-Doreanu, RUNDA 6. În distribuție : György Kovács, Ion Fintesteanu, Mihai Berechet, Ion Dichiseanu, Ilinca Tomoroveanu.

■ În repertoriul curent continuă să figureze filme reprezentative ale ecranului mondial : STRIGĂȚUL lui Michelangelo Antonioni, AMERICA, AMERICA de Elia Kazan, UNORA LE PLACE JAZUL al lui Billy Wilder, DOMNUL — realizat de Jean Paul Le Chanois.

■ Dintre premierele recente, cea mai interesantă se dovedește



Ilinca Tomoroveanu

a fi PROCESUL PROFESORULUI WEIR, incursiune în viața contemporană engleză. În rolul modestului Weir, profesor într-un mic orașel britanic, Laurence Olivier, pe care nu l-am mai văzut de mult pe ecran (după Lady Hamilton, Hamlet, Discipolul diavolului, Cabotatul, Richard al III-lea), Partenera sa : Simone Signoret. Regizor : Peter Glenville (Vară și fum).

■ O premieră de sezon, care va atrage, neîndoios, publicul specific : SAMBA. Punctul principal de atracție, populara Sara Montiel. Să nu așteptați mai mult de la film !

■ De văzut realizarea regizorului sovietic S. Tumanov APORT,

MUHTAR ! Regăsim poezia unui film de neuitat al aceluiași creator, Dragostea lui Aloași. Printre interpreți, Iuri Nikulin (Cind copacii erau mari), Alla Larionova (Ordinul Anna, A 12-a noapte), Nikolai Kriucikov (Al 41-lea, Balada soldatului, Cazul Rumeanțev).

■ Cinematografia bulgară este prezentă pe ecranele noastre cu EVADATUL, odiseea unui comunism condamnat la moarte (sub ocupația fascistă) și evadat. Scenaristul filmului, Angel Vagenstein, este și autorul piesei Generalul și nebunul. Pentru luna viitoare este programat un alt film bulgar de interes, Hoțul de piersici (regizor Vilco Radev) cu actrița Nevena Kokanova.

cinema

Melodii de George Grigoriu este un disc (45-EDC-568) dedicat unui compozitor mult îndrăgit de ascultători. Rareori se pot întîlni pe un disc atât de mic (17 cm) atîtea nume de prestigiu : 1) Constantin Drăghici care cîntă Ia te uită ce mai fete ; 2) Nicolae Nițescu interpretînd (în stilul său puțin cam prea dulceag) Maria ; 3) Doina Badea cîntînd (dramatic) Cred în fecieria noastră ; 4) Margareta Pislaru dînd viață (aceasta e stilul ei) cîntecului Din toată inima ; 5) Sile Dinicu împreună cu Orchestra de estradă a Radioteleviziunii (acompaniînd pe 1, 2, 3) și 6) Al. Imre cu Orchestra Electre-

cord (secondînd pe 4). În concluzie : discul merită nota 10 ! 45-EDC-569. Un disc foarte frumos ! (În ceea ce privește coperta.) Marina Voica pozează cinematografic într-o fotografie de bungalow și originală și cîntă patru bucăți. Am avea însă cîteva rezerve. În Darling twist de Brown (și mai cum ?) solista cîntă stenic ; abuzîndu-se însă de supraimprimare la mixaj, uneori vocea Marinei Voica rătăcește printre propriile ei voci, alăturate cu ajutorul tehnicii moderne a magnetofonului. Un pello di carotta este un foxtrot... așa și așa. Interpretarea tot... așa și așa. Impersonală !

Non te ne andare (tot un foxtrot) nu spune nici el mai mult. Singura piesă care merită să fie imprimată este Ave Maria Lola, o melodie populară argentiniană, de tip mambo. Aici ajută foarte mult și orchestra (Al. Imre). Ne punem însă întrebarea : de ce se mistifică vocea solistei, topînd-o pînă la dispariție, pe nenumăratele piste ale benzii de magnetofon ? Procedul este modern, dă rezultate, dar cu măsură. Vocea Marinei Voica place, dar s-o lășăm să cînte singură, fără s-o multiplicăm pînă într-acolo încît s-o transformăm în cor pe patru voci.

discul

plastică

■ În parcul Herăstrău îmbie două afixe : Construcții noi și Chipul omului nou (pavilioanele A și B). Temele sînt solemne și omul, la ora cînd se

plimbă în parc, e dispus de obicei să se lase fermecat de pictură. Organizatorii ar fi avut cu ce să împodobească sălile în chip elocvent pentru ideile anunțate pe afixe și revelator pentru calitățile picturii noastre. Se expun lucrări mai vechi, unele meritore, semnate prestigios, dar obosite de exprimări convenționale. Cîteva piese cu un tonus mai ridicat al inspirației justifică interesul privitorului : Barajul de pe Argeș de Brăduț Covalui, Omega lui Enescu de Victor Cupșa, La chubul uzinei de Ion Gheorghiu, Femeia cu cocoș de Georgeta Năpăruș.

DUMINICĂ 29 AUGUST — Fotbal : Rapid—Petrolul și Steagul roșu—Dinamo București. În pauze cîntă formația Rolf Albrich (după-amiază) ■ Filmul Roșu și negru (prima serie). Una din numeroasele ecranizări ale romanului lui Stendhal, poate cea mai bună, realizată în 1954 de regizorul Claude Autant-Lara cu Gérard Philipe și Danielle Darrieux în rolurile principale (19.50) ■ O emisiune cu aparențe romantice : O serenadă pentru tine : Cîntă Mira Popescu, Gabi Pascu, Cornel Finăteanu ș.a. și acompaniază orchestra condusă de Cornel Popescu (21.20).

LUNI 30 AUGUST — A doua serie a filmului Roșu și negru

televiziune

(20.15) ■ Recitalul baritonului Dan Iordăchescu (21.30).

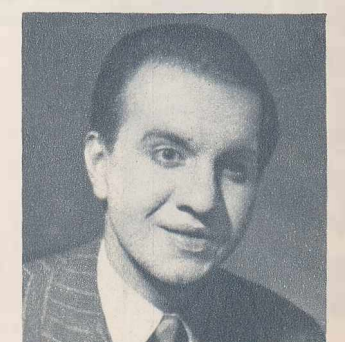
MIERCURI 1 SEPTEMBRIE — Pentru copii, Iurie Darie desenează o poveste de Mioara Cremene (19.20) ■ Piesa Logodnicul de profesie se însoară de Oldrich Danek în interpretarea Teatrului Mic. O amuzantă comedie cehoslovacă, în regia lui Radu Penciulescu, prilejuind lui Ion Lucian o frumoasă creație. Mai joacă : Ion Ciprian, Tatiana Iekel, Vasile Nițulescu, Doina Șerban ș.a. (20.00).

JOI 2 SEPTEMBRIE — Reamintim agreabila și instructiva emisiune Din viața animalelor (21.30) ■ Iubitorii muzicii de cameră pot asculta o bună formație pragheză, interpretînd o

compoziție de Leos Janáček (22.00).

VINERI 3 SEPTEMBRIE — Un interesant film documentar : Cu aparatul de filmat la Muzeul Zambaccian (21.40) ■ Melodii românești de muzică ușoară, reunite sub titlul Cîntecul în imagini. A se încerca (22.00).

SIMBĂȚĂ 4 SEPTEMBRIE — Retrospectiva umoristică reînvie un vechi cuplu al estradei : Puia Călinescu și Ion Antonescu-Cărbuș (21.00) ■ Urmele duc la al 7-lea cer. Prima serie dintr-un nou ciclu de filme polițiste, realizat de televiziunea din R. D. Germană. Să sperăm că vor justifica pretențiosul și enigmaticul lor titlu (21.25).



Dan Iordăchescu

Notă. Redacția nu-și asumă răspunderea pentru eventuale modificări de ultim moment în programarea spectacolelor.

cadran

INTERNATIONAL

CASTELE ÎN SPANIA...

De la Dunkerque la Menton un circ străbate Franța. Nu este vorba aici despre circul Medrano, nici despre Sidoli, nici despre vreun alt nume celebru în lumea iubitorilor arenei rotunde. Este un circ... politic! Este circul lui Jean-Louis Tixier-Vignancour, binecunoscutul avocat francez de extremă dreaptă care se proclamă astăzi candidatul „național” la președinția Franței!

Presa franceză face haz de caravana celor 10 mașini care întreprinde un fel de tur al țării. În localitățile în care li se permite, „magnificii băieți” din serviciul personal de ordine al acestui politician fascist încropesc pe terenuri virane o arenă din pînză, după binecunoscutele modele ale circurilor. De aici și denumirea de „circul lui T. V.”, pe care i l-a dat presa franceză.

T.V. nu are pretutindeni noroc. În unele localități a fost bine primit de oficialități. De exemplu, Max Lejeune, deputat S.F.I.O. și primar al orașului Abbeville, i-a dat permisivul de a-și monta circul. Cei mai mulți primari însă i-au refuzat autorizația de a ține mitinguri în localitățile lor. Chiar unii primari de dreapta au preferat să dea ascultare sfaturilor

primate din partea ministerului de interne în legătură cu... păstrarea ordinii.

Pentru ce pledează T.V.? Pentru „apărarea” micilor comercianți, a doctorilor și a avocaților. Pe planul politicii externe el se declară un înflăcărat partizan al politicii promovate de S.U.A. Zece ani după bătălia de la Dien Bien-Phu el cere corpului electoral francez sprijinirea acțiunilor agresive desfășurate împotriva poporului vietnamez! Un „atlantism” care nu este cîtuși de puțin pe placul imensei majorități a poporului francez...

Fostul responsabil al problemelor informațiilor în guvernul de la Vichy, din timpul războiului, nu speră la ocuparea fotoliului prezidențial. De altfel, președinția republicii nici nu constituie obiectivul principal al campaniei lui Tixier-Vignancour. El urmărește reunirea tuturor grupșoarelor de dreapta într-o mișcare politică mai amplă. Pretextul pentru această acțiune, pretextul cel mai potrivit, îl reprezintă tocmai actuala perioadă premergătoare alegerilor prezidențiale de la sfîrșitul anului. Pentru realizarea obiectivului său, el nu se adresează numai elementelor de dreapta, ci și diverselor categorii de nemulțumiți — negustori, mici meseriași, mici liber profesioniști — aparținînd prin tradiție centrului politic.

Presa franceză vorbește despre eșecul previzibil al circului lui T.V. Se spune despre el că, începîndu-și turneul pe plajele înșorite, nu a reușit să construiască decât castele de nisip. Construcțiile pe care le visează T.V. se vor transforma, finalmente — spune presa franceză — în niște... castele în Spania.

Eugen PHOEBUS

VOGA SCÎNDURII PE ROTILE

Ivită mai întîi în California, o nouă manie a cuprins Statele Unite cu o virulență care lasă mult în urmă moda hoola-hoopului de acum cîțiva ani. Această nouă marotă, care ține deopotrivă de patinaj, echilibristică și trapez, este practică cu ajutorul unei simple scîndurele pe rotile. Scîndura n-are mai mult de cinci-zeci de centimetri, iar rotilele sînt identice cu cele utilizate la patinele pentru asfalt. Pătimașii acestui instrument capricios (care izbutesc să atingă viteze uimitoare) se lansează singuri ori în mici turme pe străzile cu mare circulație, printre mașini, purtînd uneori pe umeri pasageri excitați sau înspăimîntați, amenințînd securitatea pietonilor, oricum compromisă și, bineînțeles, fracturîndu-și adesea vertebrele sau frîngînd coastele vreunui imprudent care nu s-a ferit la timp. Dar moda primează și, chiar dacă singura plăcere pe care o încearcă amatorii de „skateboard” (cum i se spune în S.U.A. acestui „sport umoristic”) e senzația pe care o dă navigația pe o mare în furtună ori lunecarea pe o coajă de banană, nici copiii, nici femeile bătrîne nu dau, se pare, îndărăt. Pentru bunicii s-au construit, de altfel, niște versiuni motorizate.

Specialiștii în materie socotesc că pînă la sfîrșitul anului in-



dustria va alimenta noul sport cu asemenea scîndurele pe rotile în valoare de cel puțin 30 milioane de dolari. Evident, spitalele fac și ele afaceri bune, întrucît accidentele sînt foarte frecvente.

Scîndurica pe rotile și-a cîștigat adevărate titluri de noblete în colegii și universități: are de acum așii, campionii și eroii săi. Iar pentru a încununa rezultatele dobîndite, încep să se organizeze chiar slalomuri, curse de sărituri cu obstacole și, pentru ca spectacolul să fie și mai amuzant, de scîndurica pe rotile se fixează butoiașe sau găleți pe care concurenții trebuie să-și păstreze echilibrul... cît mai mult cu putință.

Vechiul cuvînt de ordine al constructorilor de automobile: „Toată America pe patru roți” este astfel mai actual ca niciodată. Numai că, datorită noului instrument, o bună parte din America riscă să nu mai poată face uz, cel puțin o bucată de vreme, nici de mult prea pașnicele mașini.

D. HÎNCU

80 000 LOVITURI PE AN

„Biciuirea este obligatorie pentru delictive diverse. Statisticile oficiale indică un total de 850 000 lovituri în cursul ultimilor zece ani. Media anuală este în momentul de față de 80 000 lovituri la 17 000 delincvenți. Numărul persoanelor pedepsite în acest mod este de opt ori mai mare ca în urmă cu 20 de ani”. Rîndurile de mai sus sînt cuprinse într-un recent raport al O.N.U., iar locul unde se mai petrec în zilele noastre astfel de lucruri este țara în care rasismul constituie o politică oficială: Republica Sud-Africană. Legătura între apartheid și această pedeapsă pe cit de brutală pe atît de înjositoare este cit se poate de directă. Căci majoritatea „delincvenților” o constituie negrii, vinovați de a fi intrat într-un local „numai pentru albi”, de a se fi așezat pe o bancă „numai pentru albi” etc., etc. Cît privește delictul mai grav de a-și fi exprimat nemulțumirea față de discriminarea rasială, pentru aceasta există închisoarea (și aci

statisticile sînt grăitoare: 400 000 arestați în fiecare an) unde bătaia este un fapt minor pe lingă torturile la care sînt supuși deținuții în special africanii.

Starea de lucruri din închisorile sud-africane este înfățișată pînă și de o serie de ziare din R.S.A. „Rand Daily Mail” a publicat spre exemplu de curînd relatărea unui deținut politic, Harold Strachar un pictor în vîrstă de 39 d ani care a stat timp de trei ani la închisoarea din Pretoria. Aci, arată Strachar, există un „centru de observație” pe care î mod obișnuit deținuții îl denumesc „cartierul nebunilor”. „Cin am intrat pentru prima oară în acest cartier gîndeam că numele îi venea de la faptul că aci s dădeau îngrijiri psihiatrice. În faș s-a vădit că denumirea îi era dat nu de situația în care te aflî intrînd aci, ci de aceea în care erai părăsind acest loc”. Edifici toare este și descrierea felului î care unii gardieni „se distrau” c deținuții africani.

„Într-o zi, povestește Strachar am văzut un gardian finăr dîn o lovitură de pumn după ceal fiecărui deținut african ce trece printr-o poartă. Cerîndu-i expl cații, el mi-a răspuns un pî incurcat: „Dar îi număr”...

Că nu este vorba de fapte izo late, o atestă și alte declaraț date publicității de același „Ran Daily Mail”, la numai cîteva zil după apariția relatărilor demasc toare ale lui Strachar. Doi foș deținuți și însuși gardianul șe al închisorii din Benoni (lingă Jc hannesburg) au acuzat astfel pri intermediul ziarului pe un membru ai personalului închisor că bat pe deținuți și îi tortu rează cu ajutorul curentului elec tric.

Desigur, asemenea demascări n puteau rămîne fără urmări. C atare ziarul a fost pus sub urmî rire, iar gardianului șef i s-a fix domicile forțat...

I. C

VIITORUL DIRIJABILULU

Sîntem în plină epocă a avio nelor supersonice și a navele cosmice. Totuși, dacă lăsăm de parte ideea vitezelor mari și î vestigii domeniile posibile de ut lizare a dirijabilelor ne vom cor vinge că dirijabilul nu s-a î vechit. Cel puțin aceasta e părere

Opinia publică din lumea întregă condamnă — sub diferite forme — agresiunea imperialistă americană împotriva poporului vietnamez. Pe unele clădiri din capitala Belgiei, de exemplu, au apărut numeroase lozinci infierînd agresiunea americană în Vietnam.

În preajma celei de-a 21-a aniversări a eliberării Parisului a început în capitala Franței turnarea filmului „Parisul arde oare?”, închinat luptei pentru alungarea hitleriştilor din Paris. În regia lui René Clément, filmul are doi interpreți de marcă: Yves Montand și Alain Delon. În fotografie: filmarea unei scene de bătălie în Place de la Concorde.

După ce a traversat pe ambarcația „Tinke cea mai mică din lume s-a traversat vreedat — ziaristul america Manry salută mulțimea întîmpinarea sa.





Oberstdorf (Bavaria — R.F.G.). Se dă startul într-o întrecere transalpină de aerostate.

a două somități în materie — Nobile și Zeppelin — care au făcut recent o serie de declarații în acest sens.

Umberto Nobile, renumit constructor de dirijabile, fost comandant al dirijabilului „Italia”, construit după proiectul său, cu care o expediție italiană a explorat în 1928 Polul Nord, a împlinit în acest an opt decenii de viață.

Fiind întrebat, cu prilejul aniversării sale, ce crede despre renașterea dirijabilelor în vremea noastră, Nobile a declarat printre altele:

„Există un domeniu al activității umane, și anume turismul, în care dirijabilele vor putea juca un rol remarcabil. Dacă un pasager și-a ales drept scop numai călătoria, pentru ei prezintă mai puțin interes economisirea timpului și mai mult faptul de a-l folosi cu tot confortul și de a se desfășura cu minunatele priveliști ale naturii. Dirijabilul este un mijloc ideal pentru turism.

Avantaje incontestabile prezintă dirijabilul și pentru lucrările de cercetări, inclusiv pentru expedițiile polare, deși aici apare un puternic concurent — elicopterul.

De asemenea, cu dirijabilele se pot deplasa ușor încărcături utile de sute de tone, la distanțe foarte mari — de mii de kilometri. Ele sînt deosebit de prețioase pentru transportul încărcăturilor grele în regiuni îndepărtate, unde drumurile sînt puține sau nu există de loc...

Trebuie construite dirijabile mari, care pot să rămână îndelung în aer, chiar mai multe săptămîni; fără a ateriza, ele vor putea să primească și să debarce pasageri, să încarce și să descarce încărcături utile. În asemenea cazuri nu vor fi necesare hangare uriașe, ci doar piloni de acostare.

Graf Harald von Zeppelin, urmînd o tradiție de familie, s-a ocupat de dirijabile încă din tinerețe.

„Sînt convins că în secolul atomic navei aeriene îi este destinat un viitor strălucit — a afirmat Zeppelin. Ne lipsește ceva intermediar între vapor și avion, și acest ceva este tocmai dirijabilul”.

După părerea sa, avantajele diri-

jabilului sînt evidente: nu este legat de porturi, întrece în viteză orice vapor, este mult mai confortabil decît avionul și la nevoie poate să aterizeze pe un cîmp arat sau chiar pe apă. Afară de aceasta dirijabilul poate fi folosit pentru expediții de cercetări științifice, pentru salvarea naufragiaților, pentru stingerea incendiilor în păduri și exterminarea insectelor dăunătoare. Dirijabilul viitorului nu va putea să explodeze sau să se prăbușească, deoarece va fi umplut cu gaze neinflamabile.

Ziarul „Süddeutsche Zeitung” din München relatează că există trei proiecte de dirijabile moderne. Inginerul Herman Steinbach din Markt-Oberdorf a construit un aerostat cu vid, care se ridică în aer fără a avea nevoie de gaze. Chimistul Wilhelm Heidebrink a realizat un aparat care zboară cu aer cald. Ideea unui dirijabil cu motor atomic de tipul rachetei aparține lui Erich von Weress. Nava lui atomică cu o lungime de 273 metri ar putea să ridice circa 800 de pasageri și să dezvolte o viteză de 400 de km pe oră. În toate cele 3 construcții se păstrează vechea formă de țigară de foi.

Pînă în prezent, afirmă ziarul amintit, nu s-a acordat nici un sprijin financiar construirii unui dirijabil modern.

N. STOIAN

NU ERA COPT ERA RĂSCOPT

— Domnule Henry Samek, consimțitor s-o luați în căsătorie pe domnișoara Lora Loraine?

— Da.

— Domnișoară Lora Loraine,

consimțitor... și așa mai departe...

— Da.

Și cei doi au fost uniți prin căsătorie.

El: multimilionar (în dolari), proprietar al unei mari case de modă din S.U.A.

Ea: dansatoare și model, pe adevăratul nume Sieglinde Schmitt, originară din R.F.G.

S-au cunoscut la o serată selectă la Miami Beach. Au dansat, au vorbit, au făcut schimb de informații cu privire la sentimentele și visurile lor.

El: ar vrea să facă fericită în căsnicie o fată frumoasă și cu calități așa ca interlocutoarea lui, de pildă.

Ea: ar vrea să facă fericit, într-un cămin cu mulți copii, un bărbat bine situat și cu calități, așa ca interlocutorul ei, de pildă.

— Am 22 de ani, domnule Henry.

— Și eu 57, domnișoară Lora. Un calcul rapid în căpșorul frumoasei blonde în legătură cu numărul anilor și al dolarilor preopimentului i-a purtat pe cei doi — așa cum am văzut — în fața ofiterului stării civile.

De-abia după câteva luni calculul s-a dovedit fals. Nu dolarii au fost prea mulți, ci anii... Așulțați-i pe eroi în fața instanței de divorț.

Ea: — M-a înșelat, domnule judecător.

Și, la privirea nedumerită a acestuia:

— Mi-a spus că are 57 de ani. Și — i-am văzut actul de naștere — are 92. E aproape centenar. E mai bătrîn decît bunicii mei... Iar eu mi-am dorit și copii, nu numai dolari... Și tinăra ex-millionară izbucni în lacrimi.

El: — E adevărat. O iubeam. Cit



despre copii... Și bătrînul ex-Romeo privi cu melancolie la tinăra dansatoare.

Uman, judecătorul a pronunțat sentința de divorț. În lumea în care trăiește, „cazul” nu i s-a părut nemaipomenit.

E. DASCĂLU

POWELLISMUL

În climatul măsurilor succesive de austeritate luate de guvernul laburist pentru a face față deficitului balanței de plăți și, în ultimă instanță, „asaltului” împotriva lirei sterline, și-a croit drum un termen nou în vocabularul politico-economic englez: powellismul, după numele fostului ministru al sănătății, Enoch Powell. Lansarea „powellismului” a avut loc cu prilejul unor cuvîntări pe care ulterior editorul John Wood le-a tipărit într-o lucrare intitulată „A Nation Not Afraid” (O națiune neînfrițată).

Powell se ridică împotriva „mitului imperiului britanic”, actualmente destrămat, și susține că un stat trebuie să-și câștige încrederea în lume nu prin „iluzii” răspîndite în străinătate, ci prin eficiența economiei sale. Acestei idei simple, înțeleasă de opinia publică, Powell îi adaugă însă cu tîlc un apendice: el susține că o economie poate să fie eficientă numai „pe baza acțiunii libere a sistemului pieței”. În consecință, „powellismul” reprezintă în momentul de față o contracarare a politicii economice a guvernului laburist care, în măsura respectării programului electoral, tînde să modernizeze, cu sprijinul statului, industria engleză, astfel încît ea să devină „competitivă” cu cea a celorlalte țări vest-europene și în primul rînd cu industria țărilor din Piața comună.

Făcîndu-și cunoscută teoria, Powell însuși caută să-și recîștige locul de vază pe care l-a pierdut în partidul conservator atunci cînd a demisionat în semn de protest împotriva alegerii lui Sir Alec Douglas Home ca lider al partidului. Acum, cînd locul lui Home a fost luat de fostul ministru conservator al comerțului, Edward Heath, Powell consideră că șansele sale au crescut... Cit privește eficiența teoriei economice a... eficienței, rămîne de văzut dacă opinia publică engleză va accepta revenirea de fapt la o politică pe care conservatorii au dus-o 13 ani, cît au stat neîntrerupt la putere, și care s-a soldat cu moștenirea deficiitară preluată anul trecut de laburiști.

Z. FLOREA

EDUCAȚIE CU CIOMAGUL

Autoritățile din Hamburg, sesizate de numărul crescînd de copii brutalizați de părinții lor, au întreprins o vastă anchetă. Un medic din oraș, doctorul W. Hoevernick, a studiat problema, anchetînd un număr de 668 familii cu mai mulți copii. În familiile din Republica Federală Germană — arată ziarul „Die Zeit”, care comentează știrea — pare să s-a stabilit regula că e bine să se aplice copiilor drept pedeapsă pentru indiferență ce greșeală comisă „cîteva lovituri bune”. Și aceasta se întîmplă în 85% din familiile vest-germane.

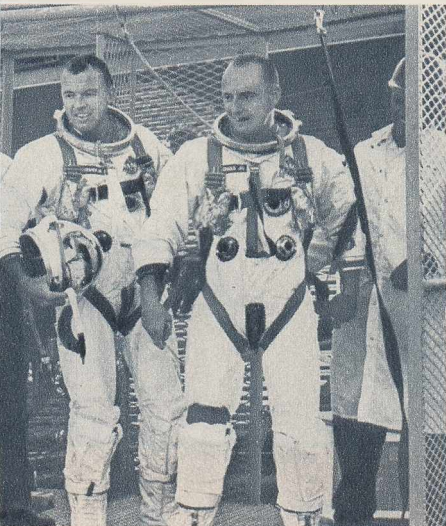
Publicarea rezultatelor investigațiilor făcute de doctorul Hoevernick a coincis cu declanșarea unei campanii de protest împotriva recrudescenței brutalităților săvîrșite de părinți față de copii. Nu trece o zi fără ca în presă să nu se relateze cazul unor copii martirizați de părinți — prilej cu care opinia publică vest-germană se întreabă dacă dragostea părinților din R.F.G. față de copiii lor e reală, luînd drept criteriu de comparație situația copilului în țările vecine — Franța și Italia în special — și, mai ales, aceea din țările socialiste, unde educația copiilor stă cu totul pe alte baze.

De unde provine această manifestare a brutalității părinților? — se întreabă presa, asistenții sociali, medicii. Nu cumva părinții — mai ales cei aparținînd păturilor mic-burgeze — își consideră copiii un balast, care îi împiedică să realizeze ceea ce se numește în mod curent „confortul modern”? Numai la München, numărul cazurilor semnalate ca foarte grave, în care au fost sesizate instanțele judecătorești și s-au soldat cu pedepse date de tribunale unor părinți care și-au martirizat copiii, s-a ridicat de la 32 în 1963, la 50 în 1964.

Și în Statele Unite ale Americii s-a produs o recrudescență a cazurilor de brutalitate săvîrșite de părinți față de copiii lor. „American Humane Association”, care a citat 662 de cazuri flagrante doar într-un singur an, își exprimă în această privință cele mai vii îngrijorări.

P. B. MARIAN

În S.U.A. a fost lansată recent nava cosmică „Gemini 5”, avînd la bordul ei pe cosmonauții Gordon Cooper și Charles Conrad. După cum se știe, nava „Gemini 5” a întîmplat unele dificultăți în timpul zborului. Iată-i pe cei doi piloți cosmonauți înaintea lansării.



Nici n-au pus bine piciorul pe pămîntul Vietnamului de sud și soldații infanteriei marinei americane — debarcați recent — s-au și „acoperit de glorie” în lupta împotriva copiilor și a colibelor din satele sud-vietnameze.



La Calcutta (India) numeroși cetățeni au luat parte la o serie de viguroase demonstrații împotriva scumpirii tarifelor la mijloacele de transport în comun.





C I O C O L A T A

un aliment gustos și deosebit de nutritiv